

Prezidentą Valdą Adamkų sveikina NATO Generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer jam atvykus į vyriausiąją NATO įstaigą gruodžio 16 d. NATO

PRAŠOMA A. BRAZAUSKĄ PAAIŠKINTI APIE RUSIJOS ŽVALGYBOS KARININKO BUVIMĄ IGNALINOS ATOMINĖJE ELEKTRINĖJE

Vilnius, gruodžio 21 d. (ELTA). Konservatoriai prašo Ministrą pirmininką Algirdą Brazauską paaiškinti, ar Vyriausybei žinoma apie buvusio KGB, vėliau - Rusijos užsienio žvalgybos karininko, viešnągę Lietuvoje, Ignalinos atominėje elektrinėje, įgėgainės vadovo kvietimu ir kodėl neužkertamas kelias kadriniams Rusijos specialiųjų tarnybų darbuotojams patekti į mūsų šalį.

Sekmadienį Lietuvos televizijos laida "Savaitė" pranešė, esą Vyriausybės kontroliuojamos, strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčios Ignalinos atominės elektrinės (IAE) direktoriaus Viktoro Ševaldino kvietimu mūsų šalyje viešėjo kadrinis Rusijos specialiųjų tarnybų darbuotojas V. Alganovas.

"Savaitės" duomenimis, šis Rusijos pilietis į Vilnių atskrido 2002 metų gegužės 21 dieną. Tą pačią dieną bendrovė "Lietuvos energija" pasirašė sutartį su Rusijos "Inter RAO JES" ir **perleido rusams teisę "spekuluoti" lietuviška elektra Lenkijoje.**

Tiek V. Ševaldinai, tiek "Lietuvos energijos" vadovas Rymantas Juozaitis televizijai neigė pažįstą V. Alganovą, nors šis yra "Lietuvos energijos" eksporto tarpininkės "Inter RAO JES" valdybos narys.

"Savaitės" duomenimis, "Inter RAO JES" kuria planus, kaip Kruonyje kaupiti nepaklausią naktinę Smolensko, Kalinino atominių elektrą, o dieną parduoti ją kelis kartus

brangiau. Nors šiuo metu Kruonio įėgainės privatizuoti neketinama, rusai esą ne kartą tikrino tokias galimybes per pokalbius su premjeru A. Brazausku.

"Liko neaišku, kokiais tikslais V. Alganovas lankėsi Lietuvoje, su kuo buvo susitikęs ir ar nedarė įtakos strategiškai svarbiems Lietuvos energetikų sprendimams ir susitarimams su Rusijos energetikais", - teigiama Seimo Tėvynės sąjungos frakcijos seniūno pavaduotojo Jurgio Razmos pasirašytame laiške Ministrui pirmininkui.

Laiške A. Brazauskas paprašytas atsakyti, kas Vyriausybei ir jos pavaldžioms institucijoms žinoma apie minėtą V. Alganovo apsilankymą, jo turėtus kontaktus su Vyriausybės institucijų ar jai pavaldžių įmonių atstovais, jo interesai ir įtaka Vyriausybei svarbių sprendimų energetikos srityje. Konservatoriai taip pat pasiteiravo, kaip įvertinta IAE vadovų veikla "tarpininkaujant patekti į Lietuvos Respubliką kadriniams Rusijos spec. tarnybų darbuotojams ir ar patikrinta, kiek tokių iškvieta būtų".

Be to, Tėvynės sąjungos frakciją stebina, kodėl Vidaus reikalų ministerija ir jai pavaldus Migracijos departamentas nesiima reikiamų priemonių, kad "aktyviai veikiantys kadriniai Rusijos spec. tarnybų darbuotojai būtų įtraukti į nepageidaujamų asmenų sąrašą ir negalėtų patekti į Lietuvos

Respubliką".

Seimo nariai konservatoriai Rasa Juknevičienė ir Saulius Pečeliūnas savo ruožtu kreipėsi į Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką Alvydą Sadecką, prašydami į artimiausią komiteto posėdį pakviesti pareigūnus, galinčius paaiškinti, ar "iš Lenkijos Respublikos už šnipinėjimą dar 1997 metais išvartas Rusijos specialiųjų tarnybų veikėjas V. Alganovas" 2002 metais yra gavęs ilgalaikę Lietuvos vizą IAE vadovybės prašymu, kokie buvo jo veiklos Lietuvoje tikslai ir kas buvo jo partneriai mūsų šalyje.

UKRAINOS PREZIDENTO RINKIMUS STEBĖS LIETUVOS PARLAMENTARAI

Vilnius, gruodžio 21 d. (ELTA). Ukrainos Prezidento rinkimų antrojo turo perbalsavimą stebės šeši Lietuvos parlamentarai, kurie ketina apsilankyti Kijeve, Charkove, Donecke ir Odesoje.

Seimo valdybos sprendimu gruodžio 24-28 dienomis į Ukrainą vyks Seimo nariai Aldona Balsienė, Jonas Čekuolis, Skirmantas Pabedinskas, Kazys Starkevičius, Emanuelis Zingeris, Algirdas Sysas.

Parlamentarai A. Balsienė, S. Pabedinskas, K. Starkevičius ir E. Zingeris į Ukrainą vyks Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos kvietimu, J. Čekuolis ir A. Sysas - Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos kvietimu.

*Visiems Vilties Draugijos nariams,
Dirvos skaitytojams,
rėmėjams ir bendradarbiams linkime
laimingų 2005 metų!*

Vilties Draugijos Valdyba ir Dirva

PAVOJUS LIETUVOS ARCHYVAMS – DABARTINIAI SEIMŪNAI NORI, KAD TAUTA NESUŽINOTŲ KAS DIRBO SU KGB

Vilnius, gruodžio 22 d. (BNS). Grupė žymių Lietuvos istorikų paskelbė kreipimąsi, kuriame reiškiamas nerimas dėl ketinimų riboti priėjimą prie šalyje saugomų sovietų specialiųjų tarnybų archyvų. "Savo praeitį linkę pamiršti veidmainiaujantys politikai ir jiems pritariantys valdininkai siekia palaipsniui izoliuoti visuomenę nuo nepageidaujamų informacijos patekimo į viešumą", - teigiama istorikų pareiškime.

Pareiškimą pasirašė Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Politikos mokslų ir diplomatinės institucijos direktorius Antanas Kulakauskas, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dekanas Zenonas Butkus, taip pat kiti VDU, Vilniaus universiteto, Šiaulių universiteto, Pedagoginio universiteto istorikai.

Pareiškimą pasirašė ir sovietų specialiųjų tarnybų archyvų tiriančio Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė **direktorė Dalia Kuodytė**, šio centro Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento **direktorius Arvydas Anušauskas**.

Pareiškimo autoriai teigia norintys atkreipti visuomenės

ir politikų dėmesį, jog Archyvų departamento parengtas Vyriausybės nutarimo projektas "Dėl Lietuvos teritorijoje veikusiu specialiųjų tarnybų dokumentų, kuriuose yra agentūrinės informacijos, sudarytų baudžiamųjų ir trėmimo bylų naudojimo taisyklių patvirtinimo" pažeidžia "esminę priėmimo prie archyvų teisę".

"Manome, kad negali būti jokiais motyvais ribojamos bet kokio tyrinėtojo ar tyrinėtojų grupės galimybės tirti bet kokius totalitarinių valstybių dokumentus(...). Priėjimo prie tokios informacijos ribojimas prieštarauja su demokratinėmis vertybėmis suderintiems principams", - pažymima istorikų pareiškime.

A. Kulakauskas *BNS* teigė nesąs asmeniškai susipažinęs su parengtu nutarimo projektu, bet pasisako prieš patį principą riboti priėjimą prie archyvų.

Nuo kitų metų sausio 1 dienos įsigalios naujos redakcijos Archyvų įstatymas, kuris numato, jog priėjimas prie buvusių SSRS valstybės saugumo komiteto (KGB) Lietuvos SSR padalinio, Lietuvos SSR vidaus reikalų ministerijos ir kitų Lietuvos teritorijoje veikusiu specialiųjų tarnybų dokumentų, kuriuose yra agentūrinės informacijos, sudarytų baudžiamųjų ir trėmimo bylų ribojamas 70 metų nuo jų sudarymo. Iki šiol įstatymai nenumatė jokio ribojimo.

Tačiau Archyvų departamentas pareiškė, jog neketina nustatyti "jokių naujų ar griežtesnių priėjimo prie šių dokumentų apribojimų".

"Priėjimo prie dokumentų ribojimas nereiškia absoliutaus teisės susipažinti su dokumen-

(Nukelta į 4 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vyriausioji rinkimų komisija perves į valstybės biudžetą apie 850 tūkstančių litų, kurie susikaupė iš Seimo rinkimuose dalyvavusių, bet nelaimėjusių kandidatų ir partijų užstatų. Vienmandatėse apygardose balotiravęsi kandidatai turėjo sumokėti 1 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (VMDU), kuris siekė 1146 litus, partijos - po 20 VMDU dydžio užstatą. Iš viso į Seimą vienmandatėse apygardose kandidatavo 602 asmuo, daugiamandatėje apygardoje kandidatus buvo iškėlusios 17 partijų. Užstatas bus sugrąžintas į Seimą išrinktiems 71 vienmandatininkui ir 8 partijoms, surinkusioms daugiau kaip 5 proc. rinkėjų balsų.

Užstatas bus grąžintas Darbo partijai, Tėvynės sąjungai, Liberalų ir centro sąjungai, Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungai, taip pat koalicijas sudariusioms Lietuvos socialdemokratų partijai ir Naujajai sąjungai bei Liberalų demokratų partijai ir Lietuvos liaudies sąjungai "Už teisingą Lietuvą". Užstatą prarado Lietuvos lenkų rinkimų akcija, Krikščionių konservatorių socialinė sąjunga, partija "Lietuvos krikščionys demokratai", Nacionalinė centro partija, Respublikonų partija, Lietuvos socialdemokratų sąjunga, Lietuvos laisvės sąjunga, Tautinė partija "Lietuvos kelias", Lietuvių tautininkų sąjunga. Iš viso valstybės biudžetui Seimo rinkimai kainavo 18 mln. litų.

Ministro pirmininko Algirdo Brazausko nuomone, Lietuvoje 2004-ieji metai valstybei buvo naudingi, o Europai – unikalūs metai. Jo paties gyvenime, pasak A.Brazausko, kiekvieną dieną būta ir juodo“, ir balto“. Tryliktosios Vyriausybės vadovas A.Brazauskas Vyriausybės rūmuose žurnalistus pasveikino su artėjančiomis šventėmis ir naujaisiais 2005 metais. “Metai, kuriuos mes baigėme su jumis, buvo tikrai labai pripildyti įvairių įvykių mūsų valstybės gyvenime”, - apžvelgęs besibaigiančiuosius kalbėjo A.Brazauskas. Premjeras priminė, kad lietuvių tauta šiomet išsirinko ir naują prezidentą, ir Seimą, turi naują Vyriausybę, netrukus pasikeis ir šalies apskričių viršininkai. Be to, Lietuva tapo ir Europos Sąjungos bei NATO nare. “Visa tai tilpo į vienerius metus ir labai praturtino mūsų, kaip naujos valstybės, atstačiusios Nepriklausomybę, gyvenimą”, - kalbėjo premjeras.

Išskirtinių įvykių premjeras įvardijo pavasarį vykusį tuometinio prezidento Rolando Pakso apkaltos procesą. “Ką padarysi – valstybė gyvena savo gyvenimą. Žinoma, apkalta prezidentui – tai yra unikalūs atvejai ir mūsų gyvenime, ir Europos gyvenime. Bet valstybė išgyveno ir patvirtino dar kartą, kad mūsų įstatyminė sistema visa veikia ir apkaltos procedūros buvo atliktos pagal bendruosius teisinius principus”, - džiaugėsi A.Brazauskas.

Kalbėdamas apie save, ministras pirmininkas negalėjo pasakyti, ar šie metai jam buvo laimingi ir kokios dienos jį džiugino, kokios liūdino. “Neregistruoju šitų dienų. Ir juodų buvo daug, ir džiaugsmingų buvo daug. Visko buvo gyvenime. Nevedu tokio dienoraščio, kuriame apvesčiau juodai kurią nors dieną”, - su šypsena kalbėjo patyręs politikas. A.Brazauskas atskleidė, kad jo šeima prieš artėjančią Kūčių vakarą nesilaiko krikščionybės propaguojamo pasninko. Pasak premjero, Kalėdas, kaip ir kiekvienais metais, jis ketina švęsti namuose. Vėliau žurnalistai pasiteiravo, ko pats premjeras A.Brazauskas pageidautų iš Kalėdų Senelio. “Nežinau pats, ką man gali atnešti”, - su šypsena prisipažino ministras pirmininkas.

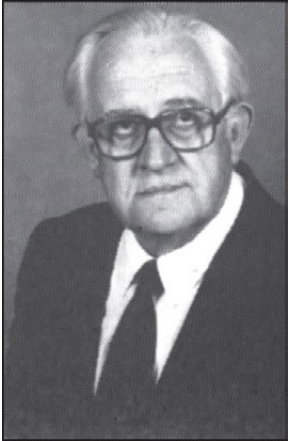
Vyriausybės vadovas Algirdas Brazauskas tvirtų garantijų dėl Vyriausybės veiklos neduoda. Susitikime su TS frakcija, jos atstovams priminus nuskambėjusį Darbo partijos pirmininko Uspaskicho pasisakymą, kad prieš 2006 metų pabaigoje planuojamus savivaldybių rinkimus Vyriausybės pastovumui gali iškilti grėsmė, Brazauskas pareiškė to nebijęs. “Taip, galimai Vyriausybės griūčiai esu pasiruošęs”, - patikino naujosios Vyriausybės vadovas.

Koalicinė parlamento dauguma pritarė Vyriausybės programai, nepaisydama opozicijos perspėjimų, kad pats programos pateikimas ir ministrų kabineto pristatymas Seime vykdytas su pažeidimais. Opozicija neatmeta galimybės, kad ji dėl procedūrinių pažeidimų gali kreiptis į Konstitucinį Teismą, kvestionuodama Vyriausybės teisėtumą.

Valdančioji koalicija vienu didžiausių laimėjimų ir programos privalumų laiko tai, kad dokumente neliko radikaliausių Darbo partijos sumanymų pakeisti valstybės politinę sistemą. Tam tikrai galima pritarti. Tačiau atrodo, kad tai - vienas iš nedaugelio šio dokumento kūrėjų nuopelnų. Atidžiau pavarčius programą, galima surasti, jog daug kur nesueina galai, komentuoja “Lietuvos ryto” laiko ženklai.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Irako buvęs diktatorius Saddam Hussein dar nebuvo teisiamas, nors įvairios žinios nagrinėja teismo galimybes ir įvairius pasirengimus. Jau metai praėjo, kai Saddam buvo suimtas, pasislėpęs negiliai iškastoj paslėptoje vietoje, kurią labai mažai kas težino. Irako laikinoji vyriausybė, stoka demokratiško valdymo, vis atideda Saddamo teismą. Gerai užmaskuota buveinė leidžia diktatoriui daržininkauti. Jis turėjo hernijos operaciją, ėmė rašyti kalėjime eilėraščius, kuriuos paskaitęs pavadino kūrybą “nesąmonėm”. Liepos mėnesį svarbiausias Irako kalinys pasakė, kad teismo galima laukti už mėnesio, kiti minėjo tris mėnesius ar ilgiau. Irako valstybės saugumo patarėjas al Ruv Mouwafak al Rubaye pasakė, kad šis svarbiausias kalinys bus svarbiausias teisiamasis ir mes turime teismą laikyti svarbiu įvykiu

Irako kurdai registruojasi balsavimui sausio 30 d., kad galėtų išrinkti 275 asmenų asamblėją, kuri turėtų paruošti krašto konstituciją ir tada išrinkti nebe laikinąją valstybės vyriausybę. AP

— Keliais sakiniais —

- **Aukščiausiojo** Teismo pirmininkas Rehnquist gauna thyroid liaukos vėžio radiaciją ir švitinimą, todėl jam teko atidėti kai kuriuos teismo sprendimus. Jei teisėjui tektų mirtį ar atidėti savo darbą, prezidentui Bushui tektų garbė paskirti pirmąją šios kadencijos naują teisėją.

- **Netoli Aliaskos** krantų prie Anchorage prakiuro nevalytą naftą vežęs laivas. Pakrančių sargybos laivai stengėsi sustabdyti pakrančių ir jūros teršimą. Prakiuro Malaizijos prekinis sojos pupelių gabenimo laivas ir naftos tanklaivis buvo užterštas, žuvo daug

HUSSEINO TEISMAS

Irako istorijoje. Reikės jį nuteisti gal kalėjimu iki gyvos galvos, ar šimtą sykių mirties bausme, ką siūlo daugybė žmonių. Saddam liepos mėnesį turėjo susitikimą su teismo atstovais. Dabar jau renkami kaltinamieji dokumentai. Amerikos išdas jau išleido įrodymams rinkti per dvejus metus 75 milijonus dolerių. Irako vyriausybė privalo praveisti balsavimus iki sausio 30 dienos. Atrodo, kad prieš tai reikės surašyti ir praveisti Konstitucijos priėmimą ir tada įsivest teismo procedūrą ateinančių metų gruodžio mėnesį. Iki to laiko, kaip apskaičiavo “Associated Press”, Irake žuvo 1,296 amerikiečiai kariai. Vien Anbar provincijoje žuvo aštuoni jūros pėstininkai. Teismo tribunolas kruopščiai renka kaltinamąją medžiagą. Nukenėjusių nuo diktatoriaus rankų advokatai nenoriai kišasi į Saddamo gynybos reikalus. Sunitų ginklo būriai puldinėja koalicijos jėgas.

New Yorke aktyviai veikia “Human Rights Watch”. Tai Hassan lojalistai. Amerikos jėgų vadas, karo aviacijos generolas Richard pasakė, kad Saddamo era pasibaigė, tačiau žmonės turi įprasti į naujus laikus ir todėl partizaninės kovos gali užsitęsti. Minėtos organizacijos atstovė Hania

Mutu pareiškė spaudai, kad Tribunole nenoriai veikia ne tik kaltinamieji, bet ir teisėjai bei liudininkai, kurie dar bijo Saddamo keršto ir jo šalininkų veiklos. Amerikos sąjungininkai nutarė padidinti savo kariuomenės skaičių Irake. Visi bus labai užsiėmę planavimu, ginklų organizacija, bombomis, slėptuvėmis ir teroristų puolimais. Žurnalistai pabrėžia, kad Saddam turi advokatų visame pasaulyje. Sakoma, kad Hassan turi advokatų: teisininkų Belgijoje, Britanijoje, Prancūzijoje, Irake, Jordane, Libane, Libijoje, Tunise.

Liepos 1 d. kaltinamasis Saddam susitiko su keliais gynėjų atstovais. Iš jų svarbiausia yra Saddamo žmona Sajida. Ji įrodinėjo, jog Saddamo atstovai įrodinėjo pasimatyme, kad Amerika ir Irako puolimas pats laužo įstatymus tarptautine prasme. Jį reikia tuoj paleisti ir atlyginti buvusią vyriausybę už Irako vyriausybės skriaudą. Niekas nemini Irako šijitams padarytų nuostolių ir pralieto kraujo persekiojant šijitus ar Irako kurdus.

Irake keli žymūs buvę kaliniai, dabar pradėję dalyvauti bado streikuose. Pats Saddamo svarbiausias kalintojas yra Irako Tautinės Kongreso partijos pirmininkas Salem Chalabi. Vyriausybėje jam atstovauja premjero Ahmad Chalabi dėdė Ahmad Chalabi. Jis pasakė spaudai, kad su Husseinio teismu yra dar kas nežinoma. Kalėjime Saddam reguliariai gauna laiškus per Raudonąją Kryžį. Ta organizacija reguliariai perduoda ir diktatoriaus laiškus. Kalėjime Saddam turi 12 ant 15 pėdų dydžio narvą, kuriame Saddam dūsų per dieną sportuoja, laisto darželį. Premjeras Chalabi, atsiliėpdamas į kaltinamojo buvusio vicepremjero Tariq Aziz skundus, atsiliėpė, kad kas bus su Saddamo teismu tik vienas Dievas ir Amerikos administracija težino.

ŽIV epidemiją. Jei valstybė nesiims kietos sveikatos priežiūros, epidemija užkrės per 10 metų iki 10 milijonų sergančiųjų.

- **Filipinuose Maragundon** saloje po smarkaus lietaus ir žemių nuošliaužų žuvo 340 žmonių, dar daugiau žmonių dingo audroje.

- **Lietuvos** ornitologų draugija išsirinko praėjusiu metų paukščių baltąjį gandrą. Tų paukščių skaičius nesikeičia, nežiūrint audrų, gyvenimo sąlygų.

- **Vakarinėje Japonijoje** uraganas palietė pastatus ir ryžių laukų potvynius, žuvo 77 (Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOJE NAUJAS ARCHYVŲ ĮSTATYMAS DVELKIA STALINIZMU

Norėtume rašyti kalėdinės nuotaikos rašinį, bet tą “geros valios” šventinę kalėdinę nuotaiką drumsčia naujos Lietuvos Vyriausybės potvarkiai ir Seimo įstatymai.

Nauja Lietuvos archyvų įstatymo redakcija, nustatanti 70 metų senaties terminą - draudimą visiems norintiems susipažinti su archyvuose esančiais KGB dokumentais, yra nedemokratiška ir dvelkia stalinizmu, tvirtina istorikai Juozas Tumelis ir Arvydas Anušauskas. “Ar taip nebus sustabdyti rezistencijos, kokios nebuvo visoje pokario Europoje, tyrimai? Ką šis įstatymas gina - auką nuo budelio ar budelį nuo aukos? Toks pasitvarkymas **primena stalininę ir Hitlerinę archyvų politiką**. Nenustebčiau, jei nuo archyvų būtų pereita ir prie knygų, nors tai būtų nepalyginamai sunkiau”, - Lietuvos radijo laidoje kalbėjo J. Tumelis.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro departamento direktorius A. Anušauskas savo ruožtu pažymėjo, jog šiuo įstatymu lyg ir deklaruojamas tęstinumas su SSRS, kadangi juo iš esmės išpareigojama saugoti svetimos valstybės - SSRS - paslaptis. Jo žodžiais, teisę susipažinti su represijas vykdžiusios svetimos šalies represinių organų dokumentais turi turėti visi Lietuvos piliečiai. “Kiekvienas įstatymas turi atitikti tam tikrą dvasią. Kai kalbama apie 70 metų terminą, įstatymas prasilenkia su demokratinės valstybės interesais ir dvasia. Toks terminas atitinka Rusijos poreikius - kaip tik Rusijoje numatytas 70 ar 75 metų terminas. Rusijai tai galbūt aktualu, bet mūsų požiūris turėtų būti kitoks. Demokratinėje valstybėje teisę susipažinti su represijas vykdžiusių struktūrų dokumentais turi turėti visi”, - tvirtino A. Anušauskas.

Bet naujojo Teisingumo ministro Gintauto Bužinsko požiūriu, įstatymo numatytas būdas susipažinti su KGB dokumentais nepažeidžia demokratijos normų. Jo žodžiais, su baudžiamosiomis ir trėmimo bylomis gali susipažinti tose bylose esantys asmenys bei turintys notaro patvirtintą jų raštišką sutikimą kiti asmenys. Anot ministro, ši procedūra buvo reikalinga dėl visuomenės susiskaldymo ir pilietinio karo pavojaus. “Tiesą nustato ir kaltumą pripažįsta teismas. Norėčiau priminti žmonėms, kad negalima teisybės atstatyti neteisėtais būdais. Vėl atsistotume ant pilietinio karo ribos. Septyniasdešimties metų termino nesuabsoliutinkime. Mūsų visuomenė ir taip yra pakankamai susiskaldžiusi”, - sakė G. Bužinskas.

Naująjį susipažinimo su KGB dokumentais principą trumpai nusakė Lietuvos archyvų departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Viktoras Domarkas: “Kiekvienas asmuo turi teisę bandyti gauti priėjimą prie šitos informacijos”.

Pasak teisingumo ministro, “įstatymai keičiasi, idant galėtų naujai reguliuoti **pasikeitusią** visuomeninių santykių sferą”.

Mus stebina tokie aiškinimai ir sutinkame su J. Tumeliu: “Šios pataisos daugiau negu stebina. Ką šiuo įstatymu norima paslėpti nuo visuomenės? **Ar tai sovietinės okupacijos įteisinimas?** Ar kolaborantų globa valstybės mastu reikalinga Lietuvai?”. O gal tai reikalinga Maskvai minint jos karo pabaigą?

Naujasis Archyvų įstatymas įsigalioja nuo ateinančių metų sausio 1 d.

S. Tūbėnas

PROF. VYTAUTAS LANDSBERGIS SIŪLO PASIDOMĖTI KAI KURIŲ VIRŠININKŲ PRAEITIMI

Vilnius, gruodžio 20 d. (ELTA). Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis ragina patikrinti spaudoje pasirodžiusius duomenis, kad Valstybės saugumo departamento vadovas Arvydas Pocius galimai yra buvęs KGB rezervo karininkas.

“Man atrodo, ir turbūt apie tai ir rašyta, kad jis buvo KGB karininkas”, - sakė pirmadienį spaudos konferencijoje V. Landsbergis, atkreipdamas dėmesį į “*Valstiečių laikraštį*” gruodžio mėnesį pasirodžiusią publikaciją.

Europarlamentaro nuomone, valstybės institucijos negali palikti tokių publikacijų be reagavimo. Žurnalistams paprašius plačiau pakomentuoti tai, V. Landsbergis sakė, kad galbūt ir galėsiąs papildyti, “jeigu reikės arba jeigu nesiims to klausimo valstybės institucijos”.

V. Landsbergis skeptiškai įvertino Valstybės saugumo departamento pateiktą atsakymą Seimo pirmininkui Artū-

rui Paulauskui, kuriame išsklaidyti įtarimai dėl galimo Seimo vicepirmininko Alfredo Pekeliūno bendradarbiavimo su KGB.

Kaip primena *ELTA*, Valstybės saugumo departamentas yra pažymėjęs, kad turima informacija neteikia pagrindo tvirtinti, jog Seimo pirmininko pavaduotojas A. Pekeliūnas buvo SSRS specialiųjų tarnybų slapstasis bendradarbis.

“Toks apie tokį rašo pažymas, jūs suprantate, kaip tai atrodo”, - sakė V. Landsbergis, komentuodamas VSD atsakymą Seimo pirmininkui.

Europarlamentaras apgailestavo, kad žmonės su KGB praeitimi, užuot apgailėję, prisipažinę nustatyta tvarka ir nutarę nebesiveržti į vadovaujančius postus, neranda dvasios jėgų tikram apsisvalymui. Jo nuomone, tikslinga būtų atnaujinti prisipažinimo terminą “kaip kontrapriemonę skverbimuisi ir užvaldymui”.

“Pirmiausia siūlau pratęsti prisipažinimo terminą ir pačiam

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 psl.)

žmonės, daug sugriauta pastatų, padaryta nuostolių ryžių laukams.

- **Kinijos** anglių kasykloje sprogus dujoms žuvo 15 darbininkų, 32 darbininkams pavyko išsigelbėti.

- **Statistika Lietuvoje** parodė, kad vis daugiau Lietuvos vaikų gimsta ne santuokoje gimusių vaikų. Pernai tokių vaikų gimė 30 procentų. Tokių neregistruotų vaikų skaičius 2003 metais tęsė toliau mokslą ir siekė 810,000.

- **JAV prezidentas** George W. Bush viešėdamas Kanadoje, pragino greitai ir taikiai išspręsti Ukrainos rinkimų krizę, rasti tokį sprendimą, kuris atspindės ukrainiečių liaudies valią be smurto ir be pasikėsinimų.

- **Lapkričio** mėnesį JAV darbininkų rinkoje padidėjo bedarbių skaičius. Daugiausiai nukentėjo vyriausybės sektorius, atleista 21,970 žmonių.

- **Peru** sostinėje įvyko Lotynų Amerikos prezidentų suvažiavimas. Bandoma įsteigti prekybos ir kultūrinę bendriją. Ji apimtų 17 milijonų kvadratinų kilometrų politinį susivienijimą su 360 milijonų gyventojų. Pasitarimuose pripažinta, kad tai nebūtų turtiniausia bendrija pasaulyje. Bendrija turėtų bendrąjį vidaus produktą 800 milijardų dolerių per metus vertės.

- **JAV didžioji** oro susiekimo bendrovė “United Airlines” pirmąsyk išbandė komercinį skrydį iš Kalifornijos

į Hanoją. Tai pirmas skrydis nuo Saigono okupavimo 1975 metais. Oro linija tikisi, kad keleivių skaičius vis didės. Derybos su Hanojaus vyriausybe į šį maršrutą įjungs ir Hong Kongą. Apskaičiuota, kad metinis keleivių tarp San Francisko ir Hanojaus didės po 10.5% per metus.

- **Anglijoje ir Valijoje** buvo paskelbtas naujas įstatymas, kuris uždraudžia šiose žemėse medžioti lapes. Tas draudimas eina prieš visas Britanijos tradicijas. Prie parlamento rūmų piktas demonstracijas sukėlė medžiotojai mėgėjai. Konservatoriai paskelbė, kad tas netikęs “įstatymėlis” bus atšauktas, kai konservatoriai laimės ateinančius balsavimus.

- **Šiltas oras** ir naftos šaltinių darbininkų streikas Nigerijoje palietė naftos kainas Amerikoje. Strateginės naftos atsargų kainos irgi prisidėjo prie naftos kainų nukritimo iki 46 dolerių už statinę. Jos buvo vertinamos daugiau 50 dol.

- **Lapkričio 23 d.** Kinijos šiaurėje policija suėmė 9 geležies kasyklų darbininkus, kaltinamus dėl sprogimų ir darbo taisyklių laužymo. Dėl apsileidimo ir tabako naudojimo darbo metu žuvo 61 darbininkas, kiti dingo po stiprių sprogimų.

- **Britanijos** karalienė Elizabeth II apsilankė Vokietijoje su valstybiniu vizitu po 1992 metų. Berlyne ji buvo sutikta su karine pagarba Vokietijos prezidento Horst Koehler, vėliau ji susitiko su kancleriu

A. Pociui, ir A. Pekeliūnui, ir panašioms žmonėms. Jie daug lengviau gyventų, o po to garbinga būtų pereiti į kitą darbą”, - sakė V. Landsbergis.

Kalbėdamas apie SSRS-Rusijos slaptųjų tarnybų išgalėjimą Lietuvoje ir pastangas perrašyti istoriją, politikas pastebėjo, kad **užsimota net uždaryti okupantų valdžios archyvus visuomenei bei tyrinėtojams**.

“Jei svetimos valstybės nusikaltimai skelbiami Lietuvos valstybės paslaptimi, tai gauname naują senojo kolaboravimo atmainą. Lietuvos Vyriausybei, svarstančiai tokius pasiūlymus, teks apsispręsti, ar ji tikrai Lietuvos Vyriausybė”, - sakė V. Landsbergis.

Jo duomenimis, tokius pasiūlymus Vyriausybei yra pateikęs Archyvų departamentas. V. Landsbergio teigimu, tai gali būti susiję su Archyvų departamento vadovo Vido Grigoraičio praeitimi ir anksčiau spaudoje paskelbtais įtarimais dėl jo galimų ryšių su KGB.

Gerhard Schroeder. Karalienė vieną vakarą dalyvavo iškilmingame koncerte labdaros reikalams. Ji paskyrė koncerte gautas lėšas atstatyti Dresdeno Dievo Motinos bažnyčią, kuri buvo sugriauta per naktinius karo metų bombardavimus, kuriuos atliko Britanijos bombonešiai. Už Dresdeno žmonių kančias karalienė atsiprašė. Mieste žuvo 35,000 gyventojų.

- **Bengladesh** valdžia suėmė keturias merginas, kurios dalyvavo plaukymo varžybose, nes jų dalyvavimas nepatiko fanatiškai islamo organizacijai.

- **Pakistane** įsigalėjo įstatymas, kuris leidžia kariuomenės vadui Pervez Musharaf kartu būti ir Pakistano prezidentu.

- **Ilgametis JAV** senatorius John Danforth parašė prezidentui Bush laišką, kad jis pasitraukia iš ambasadoriaus Jungtinėse Tautose pareigų. Laiške lapkričio 22 d. senatorius rašo, kad jis, 18 metų amžiaus prieš 47 metus susitiko merginą Sally, kurią pamilo ir vedė. Tai buvusi mergaitė, apie kurią jis sapnuodavęs. Jis esąs įsimylėjęs į ją ir todėl nebenoris senatoriauti, bet grįžta į privatų gyvenimą St. Louis mieste.

- **Mozambiko** prezidentas, Frelimo partijos vadas, pasitraukia iš pareigų, kuriose buvo 30 metų. Tai viena vargingiausių Afrikos valstybių, išsivadavusi iš portugalų valdymo 1975. Šalis pergyveno civilinį partijų karą. Naujasis prezidentas pažadėjo kovoti su kyšininkais korupcija ir išnaudojimu.

Lietuvos Ministras pirmininkas Algirdas Mykolas Brazauskas įteikia auksinę kurpaite Socialinės apsaugos ir darbo ministrei Vilijai Blinkievičiūtei, išrinkus ją Lietuvos metų moterimi „*Lietuvos ryto*“ 15 metų šventėje. **LR nuotr.**

NEPAVYKO JAV PRIEŠRAKETINĖS GYNYBOS SKYDO BANDYMAS

Po beveik dviejų metų pertraukos surengtas daugybę milijardų dolerių kainuojančio priešraketinio skydo bandymas buvo nesėkmingas, nes iš paleidimo aikštelės Ramiajame vandenyne nepakilo taikinį turėjusi numušti raketa, pranešė Pentagonas.

Beveik 16 minučių anksčiau iš Aliaskos Kodiako salos buvo sėkmingai paleista tariama puolanti raketa su kovinės gal-

vutės imitacija, sakoma Pentagono Priešraketinės gynybos agentūros pranešime.

Dėl nesėkmingo bandymo veikiausiai teks atidėti pradinės priešraketinės gynybos sistemos darbo pradžią.

Ši sistema yra sumažintas priešraketinio gynybos skydo modelis. Tokio skydo viziją savo garsioje kalboje 1983 m. išdėstė JAV prezidentas Ronald Reagan. **BNS**

(Atkelta iš 1 psl.)

PAVOJUS LIETUVOS...

tais suvaržymo, o tik tvarkos, kaip šias teises realizuoti dar nepasibaigus ribojimo terminui, nustatymą", - teigiama Archyvų departamento pranešime spaudai.

"Teisę be jokių apribojimų susipažinti su represinių institucijų sudarytomis baudžiamosiomis ir trėmimo bylomis ar gauti šių institucijų surinktą agentūrinę informaciją apie konkretų asmenį turi visi sovietinės represijos ir genocidą patyrę žmonės, o jiems mirus jų artimieji giminaičiai.(...) Ribojami dokumentai taip pat gali būti naudojami mokslo tyrimo, visuomenės informavimo ir kitais įstatymų nustatytais tikslais", - pažymima pareiškime.

Atskiros sąlygos bus taikomos tik tiems dokumentams, kurie yra tiesiogiai susiję su Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskai-

tos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo reguliuojama sritimi.

Norint susipažinti su tokiais dokumentais, reikės gauti Valsybės saugumo departamento leidimą.

Tuo tarpu, Archyvų departamento teigimu, pagal šiuo metu galiojančias teises nuostatas, teisę susipažinti su šiais dokumentais turi tik kelių institucijų įgalioti asmenys.

A.Anušauskas **BNS** patvirtino, jog Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro darbuotojai ir toliau turės teisę nevaržomai tirti sovietų specialiųjų tarnybų archyvus. "Tačiau mes nežinome, ar galėsime skelbti tyrimų turinį", - pažymėjo jis.

Arhivų departamentas taip pat pažymi, jog nustačius 70 metų apribojimą jau 2010 metais bet kam bus galima susipažinti su 1940 metų sovietinių represinių struktūrų sudarytomis baudžiamosiomis, trėmimo bylomis, tų metų agentūrine informacija.

PREZ. BUSH PASKELBTAS "METŲ ŽMOGUMI"

Jungtinėse Valstijose leidžiamas žurnalas "*Time*" "Metų žmogumi" už "ištikimybę savo principams" ir neginčijamą pergalę prezidento rinkimuose, sudaužiusią į šipulius skeptikų abejones ir įrodžiusią, kad pirmą kartą prezidentu taip pat tapo teisėtai, išrinko JAV prezidentą George W.Bush, paskelbė žurnalas.

Žurnalas teigiamai įvertino G.W.Bush už "ištikimybę savo principams (tiesioginę ir netiesioginę), už politikos taisyklių performavimą, kad šios derėtų prie jo plačių užmojų

stiliaus ir už tai, kad šį kartą daugumą rinkėjų įtikino, jog yra vertas pasilikti Baltuosiuose rūmuose dar ketveriems metams", rašo vyriausiasis redaktorius Jim Kelly.

Kasmet žurnalo "*Time*" organizuojami iškiliausio žmogaus rinkimai baigėsi kaip tik tuo metu, kai Vašingtone ruošiamasi kitą mėnesį numatomai G.W.Bush inauguracijai, o Bagdade - visuotiniams rinkimams, kurie, pasak JAV prezidento, įvyks nepaisant nesiliaujančio smurto.

LIETUVA PADĖS UKRAINAI KELYJE Į EUROPA

Kijevas, gruodžio mėn. 21 d. (**BNS**). Kijeve Lietuvos viešintis Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas pareiškė, jog Lietuva laiko Ukrainą savo strategine partnere ir padės jai integruojantis į Europos Sąjungą. Tai, pasak A.Paulausko atstovo spaudai Arvydo Žilinsko, Seimo pirmininkas pareiškė susitikime su Ukrainos premjero pareigas laikinai einančiu finansų ministru Mykola Azarov.

"Esame pasiryžę padėti Ukrainai kelyje į Europos Sąjungą", - citavo A.Paulausko žodžius jo atstovas spaudai. Seimo pirmininkas susitikime taip pat išreiškė viltį, jog gruodžio 26 dieną numatyto pakartotinio balsavimo antrajame prezidento rinkimų ture rezultatai bus pripažinti ir Ukrainos žmonių, ir tarptautinės visuomenės.

Pakartotinis balsavimas antrajame Ukrainos prezidento rinkimų ture paskelbtas po to, kai Aukščiausiasis Teismas dėl rinkimų rezultatų klasi-

tojimū anuliavo Centrinės rinkimų komisijos sprendimą pripažinti pergalę Ukrainos premjerui Viktor Janukovič.

Opozicijos kandidato Viktor Juščenko šalininkai reikalavo V.Janukovič atsistatydinimo, tačiau jis to išvengė, išeidamas atostogų rinkimų kampanijos laikotarpiui.

A.Žilinsko teigimu, tiek M.Azarov, tiek su A.Paulausku prieš tai susitikęs Ukrainos prezidentas Leonid Kučma neigė, jog prezidento rinkimų metu šalyje gali kilti neramumai.

Kijeve viešintis Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas taip pat pasiūlė įsteigti trišalę Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos parlamentinę asamblėją. Tokį siūlymą A. Paulauskas pateikė susitikime su Aukščiausiosios Rados pirmininku Volodymyr Litvin. Pastarasis, Seimo pirmininko atstovo spaudai Arvydo Žilinsko teigimu, tokį pasiūlymą

įvertino palankiai ir išreiškė pasirengimą bendradarbiauti.

A.Paulauskas trišalės asamblėjos idėją ketina aptarti ir su Lenkijos Seimo pirmininku Jozef Oleksy, kuris kitų metų pradžioje ketina apsilankyti Lietuvoje.

Seimo pirmininkas Lietuvoje pakvietė apsilankyti ir V.Litvin, kuriam Kijeve įteikė ordino "Už nuopelnus Lietuvai" Komandoro Didįjį kryžių už dvišalių santykių plėtrą.

Šį ordina V.Litvin skyrė pats A.Paulauskas, kai po prezidento Rolando Pakso apkaltos laikinai ėjo valstybės vadovo pareigas šių metų viduryje.

A.Paulauskas susitikime taip pat įvertino V.Litvin indėlį taikiai sprendžiant Ukrainoje kilusią politinę krizę po antrojo prezidento rinkimų turo bei pareiškė viltį, jog gruodžio 26 dieną numatyto pakartotinio balsavimo rezultatai nekels abejonių nei Ukrainos žmonėms, nei tarptautinei visuomenei.

Ukrainos Aukščiausiosios Rados pirmininkas, savo ruožtu, padėkojo Lietuvai ir prezidentui Valdui Adamkui už paramą ieškant krizės sprendimų.

Pakartotinis balsavimas antrajame Ukrainos prezidento rinkimų ture buvo paskelbtas po to, kai Aukščiausiasis Teismas dėl rinkimų rezultatų klasi-

tojimū anuliavo Centrinės rinkimų komisijos sprendimą pripažinti pergalę Ukrainos premjerui Viktor Janukovič.

A.Paulauskas susitikime su V.Litvin pakartojo, jog Lietuva laiko Ukrainą savo strategine partnere ir pasirengusi jai padėti integruojantis į Europos Sąjungą.

Tai yra pirmasis A. Paulausko vizitas į užsienį po to, kai jis buvo perrinktas Seimo pirmininku po spalį vykusių eilinių parlamento rinkimų.

Lapkritį iškovota neginčijama pergalė prieš demokratą John Kerry kaip diena ir naktis skyrėsi nuo 2000 metų rinkimų rezultatų, kai Aukščiausiasis teismas galų gale buvo priverstas nutraukti teises batalijas ir liepė perskaičiuoti biuletenius abejonių keliančiose apygardose - tik tada G.W.Bush per plauką aplenkė varžovą Al Gore.

Dėl šios priežasties nemaža dalis amerikiečių liko įsitikinę, kad G.W.Bush prezidentu tapo neteisėtai. Abejojančiųjų sumažėjo tik po 2001 metų rugsėjo 11-osios išpuolių, tačiau kilus pasipiktinimui dėl karo Irake jų gretos vėl išaugo. **BNS**

Pro Turkijos vėliavos simbolį - pusmėnulį su žvaigžde - šviečiasi kryžius. Ankara, Turkija.

AFP/Scanpix

BALTIEJI RŪMAI SVEIKINA ES IR TURKIJOS SUSITARIMĄ

Baltieji Rūmai šiltai pasveikino sunkiai pasiektą susitarimą tarp Europos Sąjungos (ES) ir Turkijos, kuris Ankarai kitais metais leis pradėti derybas dėl stojimo.

"Sveikiname Europos Sąjungos sprendimą 2005 metų spalio 3 dieną su Turkija pradėti stojimo derybas, - žurnalistams sakė atstovas spaudai Scott McClellan. - Turkijos integracija į Europos Sąjungą bus naudinga ne tik Europai, bet ir visam pasauliui. Paskelbta derybų dėl stojimo data dar labiau paspartins šį žingsnį".

Manoma, kad derybos dėl stojimo užtruks mažiausiai dešimtmetį. Tačiau, jeigu jos bus sėkmingos, Europos Sąjungos įtakos zoną nusidrieks nuo Atlanto krantų Airijoje iki pat Vidurio Rytų.

Turkija, kuri jau yra NATO narė, taptų pirmąja šalimi Europos Sąjungoje, kurios daugumą gyventojų sudaro musulmonai, o Europos Sąjungos sienos nusidriektų iki Irano, Irako ir Sirijos.

"Per 150 metų Turkijoje sukaupia reformų patirtis kuriant musulmoniškame krašte pasaulietinę demokratiją gali tapti geru pavyzdžiu jos kaimynėms visuose Vidurio Rytuose ir net už jo ribų, siekiant daugiau taikos, gerovės ir teisingumo", - sakė S.McClellan.

"Mes taip pat sveikiname (Turkijos) ministrą pirmininką Tayyipą Erdoganą, jo vyriausybę ir Europos Tarybą už jų puikų vadovavimą". **BNS**

UKRAININIS SUKRĖTIMAS

Vilius Bražėnas

“Neperšokęs per griovį nesakyk op”, įspėja liaudies išmintis. Tai dera ir Ukrainos dabartinės krizės išsivystymui. Ypač, kai ir šiame politiniame žaidime yra keletas galimai sužymėtų kortų. Be “kibice-rio” Putino yra Džordžo Sorošo nupirkta ir gal Putinui parduotas prez. Kučma, Europos Sąjungos kaip ir užsienio ministras radikalus socialistas Solanas, na ir ne visiems aiški, valstietę vaizduojanti “oligarchė” Timošenko. Gal naujuose metuose, rinkimų dul- kėms nusėdus, bus kiek aiš- kiau, kas pagaliau įvyko.

Ausį užkliudė net kelis kar- tus pakartotas kandidato Juščen- kos posakis ryšium su dabarti- nėmis ukrainiečių bėdom: “Tai yra todėl, kad nepadarėme ką reikėjo padaryti 1990 metais.” Tai įsidėmėtina ir mums šian- dien, jei kas nors ateityje pri- mins, ko nepadarėme 2004-2005 metais.

IŠEIVIJOS VAIDMUO

Ukrainos valstybinė krizė gražina atmintį į nesenus išeivijos laikus, kai didžiulė ukrainiečių išeivija JAV, o ypač Kanadoje, dešiniųjų ame- rikiečių akimis žiūrint, kaip ir kelios kitos išeivijos, ne- pateisino ant jos pečių atsi- neštos atsakomybės už savos pavergtos tautos vadavimą. Šiuo metu ypatingai paaiškėja, kad Ukraina turi lemiamos reikšmės Rusijos imperijos ki- limui ar smukimui. Po karo gausi ukrainiečių ir, panašiai, didelė lenkų išeivija galėjo būti reikšminga Vakarų politikai. Joms derėjo suvienyti nuo ko- munizmo teroro pasitraukusias tautybes laisvuose Vakaruose, kad pakeitus Vakarų Sovie- tams palankią ir į tautų paver- gimą pro pirštus žiūrinčią poli- tiką į tokią, kuri “Laisvės” re- toriką paverstų į *Laisvės* poli- tiką. Tai daryti ateivius ragino

net JAV patriotai.

Apie 1970 metus, į Vasario 16-sios minėjimą Waterbury, Connecticute, be kitų tautybių, buvo pakviesti ir lenkų jaunų antikomunistų “Baltųjų erelių” organizacijos atstovai. Jų pir- mininkas, sveikinęs lietuvius šventės proga, tarp kitko mal- davo lietuvius laisvės pergalės dėlei suburti Sovietų paverg- tųjų kraštų ateivius Amerikoje ir vadovauti kovai už laisvę. “Lietuviai vadovavo pergalei Žalgirio mūšyje”, priminė len- kas, “vadovaukite ir dabar”. Mat “Ereliai” buvo nepatenkin- ti JAV lenkų minkšta politika, pataikaujant JAV vyriausybei.

Vašingtonas, siekęs drau- giškų santykių su SSRS, papir- kinėdavo “etnikų” vadus, juos paglostant, su jais nusifoto- grafuojant, ar kitais būdais. Tik mažam nuošimčiui Amerikos žmonių tikrai dalyvaujant poli- tikoje, vien tik lenkai su uk- rainiečiais galėjo nukreipti JAV politiką laisvėn. Gan anks- ti pasirodė matomai Vašing- tonui pasidavęs, išgarsintas JAV ukrainiečių vadeiva pa- varde Dobrianski. Buvo stebi- masi, kad jis nerado reikalo prisijungti prie 9-nių tautybių Pavergtųjų Tautų komiteto. Todėl ne labai nustebino prieš keletą metų JAV televizijos lai- dose pasirodanti panelė Do- brianski, kaip globalistų prie- dangos organizacijos Council on Foreign Relations (CFR), Vašingtono skyriaus, direk- torė. CFR tikrumoje dominuo- ja JAV žiniasklaidoje ir užsie- nio politikos formavime. Tad atrodo, kad tėtušio nuopelnai padėjo ir dukrelei iškilti. Tad gal, pagal Juščenką, ir ukrai- niečių išeivija “nepadarė kas reikėjo padaryti”, tuo prisidė- dama prie dabartinių bėdų.

ASMENINIAI RYŠIAI

Pastarieji įvykiai Ukrainoje daug kur pasaulyje gerokai

Prez. Valdas Adamkus turėjo priimti iškart visus valdančiosios koalicijos partijų vadovus – Artūrą Pau- lauską, Kazimierą Prunksienę, Algirdą Brazauską ir Viktorą Uspaskich, kurie jau spėjo praveisti įstatymą, jog būtų uždaryti okupantų archyvai, kad žmonės nebegalėtų sužinoti, kas bendradarbiavo su KGB.

LR nuotr.

pakeitė pažiūrą į Ukrainą ir į visą regioną. Man Ukraina niekad nebuvo tik kraštas, buvęs Lietuvos didžiosios Kunigaikštystės dalimi, tik kaip geras ir svarbus kaimy- nas. Ukraina yra palietusi mano gyvenimą ir jausmus gi- liai ir asmeniškai. Kaip pasi- traukusios, tikrumoje su tėvo darbovieta evakuotos, nuo I Pasaulinio karo šeimos vaikas, Ukrainon patekau gelbėjantis nuo komunistų perversmo ir valdžios Maskvoje sukulto bado. Laimei, nebebuvau te- nai, kai komunistai badu mari- no milijonus ukrainiečių.

Ten 1917-1919 metais per- gyvenau civilinį karą ir pagaliau bolševikų įsigalėjimą, užsiliku- sių vokiečių kariuomenės dali- nių pagalba. Pavlograde (netoli Dniepropetrovsko) mačiau kaip iš ligoninės į kapus vežė latvius, šiltinės išguldytus bolševikų bataliono karius. Tada ten kars- tai, dėl didelio stygiaus, buvo naudojami tik pervežimui lavo- nų iki kapų duobių.

Lenino paveldas palietė ir mano šeimą. Šiltinė 1919 m. pa- kirto mano tėvo gyvybę. Prieš tai choleros epidemija atėmė gyvybę mano dviem sesutėm ir broliukui. Tai tokie mano tie-

sioginiai ryšiai su Ukraina. Uk- rainiečius dažnai amerikiečiams pristatydavau kaip sovietų pa- vergtą 40 milijonų tautą, o ne “etnikus”, kaip buvo sovietų simpatikų bandoma Vakaruose pristatyti SSRS, tuo lyginant ją su JAV, kur atvykėlių tautybės vadinamos etnikais. Todėl pa- brėždavau, kad ir lietuviai SSRS yra pavergta tauta. Kad Sovietų Sąjungoje, kurioje, tarpe kitų tautybių, tikrumoje rusai yra “mažuma”.

Tad aišku, kad ir čia minėti faktai prisideda prie to, kad sunku nutraukti akių nuo Uk- rainos krizės. Ypač, kai ji suke- lia ir kitų pasaulinių krizių bei politinių vingrių prisiminimą.

NEPATIKIMI VEIKĖJAI

Per Ukrainos krizę Lietuva ir prez. Valdas Adamkus atsi- dūrė pasaulinės politikos lyg- menyje. Tuo galime džiaugtis. Tačiau viso to metu nesigirdė- jo įspėjimų, jog tai gali būti ne visai taip, kaip atrodo, kadan- gi prez. Kučma nėra asmuo, kurs mielai padarytų nemalo- numą Kremliaus raudonie- siems. Todėl lieka vietos įtari- mui, kad Lietuvos ir Lenkijos vadovai naudojami kaip prie- danga kokiam nors suktam Maskvos ėjimui. Politikoje,

kurioje galimas kandidatų nuodijimas, reikia visko tikė- tis. Jei reikalai, migloms pra- sisklaidžius, pasirodys blogais, kaltę galima suversti ant lietu- vių ir lenkų.

Prez. Kučma yra pigi pre- kė. Kaip esu rašęs, net JAV “li- beralinė” spauda teigė, jog fi- lantropu vadinamas, tarptauti- nių finansų manipuliavimu pralobęs, globalistas Džordžas Sorošas Kučmai nupirko Uk- rainos prezidentūrą. Sunku abejoti, kad ton rinkon nebūtų paleisti ir Maskvos pinigai. Ypač, kai ten priedu maišosi ES atstovas radikalas socialis- tas Solanas, kuris JAV dešinių- jų tarpe jau seniai buvo vadi- namas Europos bolševiku.

Būtų gaila, jei lietuviai būtų išnaudoti kieno nors niekin- giems tikslams pasiekti. Nes jau nuo atgimimo dienų ukrai- niečiai gerbė lietuvius už ko- vos pavyzdį ir už pagalbą juos spauda aprūpinant. Ne be pa- grindo tuo metu Floridoje su- tiktas, savo seserį ten lankęs apyjaunis ukrainietis, pagar- biai spaudė mano, kaip lietu- vio, ranką sakydamas: “My smotrim na Litvu kak na Bo- ga” – “Mes į Lietuvą žiūrime kaip į Dievą”.

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

LXXX

Trečia. Respublikoje pa- greitintais tempais vykdoma visuomenės militarizacija. Pri- imtas įstatymas "Dėl krašto apsaugos tarnybos". "Dėl Lie- tuvos Respublikos policijos" ir kt. Lietuvos Aukščiausioji Taryba skyrė daug lėšų 1991 m. Lietuvos kariuomenei. Visuose Lietuvos rajonuose sukurti ir veikia Krašto apsa- ugos departamento padaliniai, kurie demoralizuoja gyvento- jus, provokuoja konfliktus ir fizinius susidūrimus. Departa-

mento vadovybė aktyviai ieš- ko kituose SSRS rajonuose ir užsienyje ginklų ir kitos tech- nikos savo padaliniams. Su- žlugdytas rudens jaunuolių šaukimas į tarybinę armiją, sparčiai daugėja dezertyrų, separatistų, įtraukiamų į gink- luotas lietuvių formuotes.

Ketvirta. Respublikoje įsi- gali teisinis chaosas. Suskaldy- ta Tarybų Lietuvos prokuratūra neveikia. Paralyžiuota LSSR KGB veikla. Saugumo komi- tetas nebeturi teisės respub-

likoje vykdyti tardymų. Spar- čiais tempais didėja nusikalsta- mumas ir per 11 praėjusių metų mėnesių jis išaugo 18 proc. Per 20 proc. nusikaltimų neišaiškinama. Realybe tampa ginkluoti įvairių politinių ir nacionalinių grupuočių susi- dūrimai. Aštrėja Lenkų nacio- nalinio-teritorinio krašto sukū- rimo problema. Vilniuje ir Kaune vietos milicija rengiasi pulti Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą.

Turima duomenų, jog Lie-

tuvos saugumo departamentas ruošiasi ginkluotam pervers- mui. Mūsų duomenimis, tai skatina Vakarų šalių specialio- sios tarnybos ir emigrantų cen- trai.

Penkta. Gyventojų padėtis socialiniu ir ekonominiu po- žiūriais – kritinė. Bet ji dar blogėja, nes Sąjūdžio lyderiai atsisako bendrauti su sąjungi- niais organais. Dėl to respub- lika nesudarė 1991 m. tikimui sutarčių su sąjunginiais orga- nais. Dėl to 1991 m. respub- likoje nesudaryti žaliavų ir kompleksinių gaminių tiekimo planai. Todėl artimiausiu metu sustos pramonės įmonės, pra- sidės masinis nedarbas. Spar- čiai mažėja gamyba ir agrari- niame sektoriuje.

Respublikos Vyriausybės separatistinė politika dezorga- nizuoja ir visos šalies eko- nomiką. Sąjunginius sutarti- nius įsipareigojimus respubli- kos įmonės įvykdė tik 31 proc., nors kai kurios jų yra vienin- telės produkcijos gamintojos šalyje.

Šešta. Respublikoje kurs- tomi išstojimai prieš SSRS, kaip prieš sąjunginę valstybę, prieš SSRS prezidentą, naują Sąjunginę sutartį, SSRS gink- luotąsias pajėgas, prieš KGB organus. Tarybinė armija vadi- nama "okupacine", kariai ir jų šeimos nariai nebeturi pa- prasčiausių pilietinių teisių, yra nuolat persekiojami ir pro- vokuojami.

(Bus daugiau)

Europos Sąjungos vadovų pasitarimuose Briuselyje gruodžio 16 d. Albinas Januška, Lietuvos Užsienio reikalų viceministras, Bernard Bot, Danijos Užsienio reikalų ministras, Algirdas Brazauskas, Lietuvos premjeras, Jan Peter Balkenende, Danijos premjeras.

ES nuotr.

A.SAKALAS RAGINA NUTRAUKTI KGB MEDŽIOKLĘ

Europarlamentaras Aloyzas Sakalas ragina politikus ir pareigūnus metant kaltinimus bendradarbiavus su sovietiniu saugumu - KGB, "ant stalo kloti dokumentus, o ne paistalus".

Kaip spaudos konferencijoje Vilniuje sakė europarlamentaras, daugeliu atveju kaltinimai pareigūnams bendradarbiavus su KGB "yra hip-ertrofuoti" ir remiasi ne įrodymais, o fantazijomis.

"Kiekvienas savo fantazijas būtinai pateikia spaudai, staiga tos fantazijos tampa "realybe" ir visi pagalvoja - o gal kažkas ir buvo", - sakė A.Sakalas, kuris sovietmečiu pats patyrė sovietinio saugumo represijas.

Anot europarlamentaro, kaltinimai bendradarbiavus su KGB dažnai remiasi nuogirdomis, o ne pagrįstais faktais, tačiau apkaltintas žmogus ilgam lieka su "nenuplaunama dėme".

Lapkričio pabaigoje Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, reaguodamas į pateiktą medžiagą, jog 1990 metų rugsėjį dabartinis Seimo pirmininko pavaduotojas Alfredas Pekeliūnas buvo įtrauktas į KGB komandos 300/1400 B, kurią sudarė atsargos karininkai ir kareiviai, sąrašus, pa-

prašė Valstybės saugumo departamentą (VSD) patikrinti, ar A.Pekeliūnas nenuslėpė savo ryšių su KGB.

VSD pateikus pažymą, kad nėra pagrindo teigti, jog A.Pekeliūnas buvo slaptasis sovietų saugumo bendradarbis, europarlamentaras Vytautas Landsbergis ryšiais su KGB bei A. Pekeliūno "dengimu" apkaltino ir patį VSD vadovą Arvydą Pocių.

Gruodį, pasklidus žinioms apie galimus ryšius su sovietų saugumo struktūromis, švieti-

mo ir mokslo ministro posto teko atsisakyti vos į šias pareigas paskirtam Muzikos akademijos rektoriui Juozui Antanavičiui.

Vertindamas šiuos įvykius, europarlamentaras A.Sakalas teigė, jog tokiais kaltinimais galima švaistytis tik turint rimtų argumentų. "Reikia pagrįsti argumentais - kodėl taip yra, kodėl nuomonė būtent tokia, ir ne kitokia. Tegu kloja dokumentus ant stalo, o ne paistalus", - sakė A.Sakalas.

“TENEBŪNA SUSTOJIMO”

Maskva, gruodžio 23 d. (ITAR-TASS-ELTA). Rusijos prezidento Vladimir Putin nuomone, keleivių pervežimo tarp Karaliaučiaus ir pagrindinės Rusijos teritorijos dalies problema iš esmės išspręsta, bet dar reikėtų daug nuveikti krovinių pervežimo sferoje. Jis tai pareiškė ketvirtadienį per spaudos konferenciją Kremliuje.

Pasak prezidento, krovinių pervežimo efektyvumas “galėtų būti kur kas didesnis, ir dėl to, kad šitaip nėra, kalti tiek mes, tiek kaimynai”.

Kalbėdamas apie keleivių pervežimo problemas, V. Pu-

tin atkreipė dėmesį į, jo žodžiais tariant, “tam tikrus Lietuvos būgštavimus”, kurie, pasak Rusijos prezidento, neturi jokio pagrindo.

“Lietuva būgštauja, kad geležinkeliu Rusijos traukiniais į šalį pateks nelegalių migrantų ir pabėgėlių. Bet, kaip rodo praktika, 2003 metais užfiksuoti tik 37 tokie atvejai. Tai daugiausia buvo pakistaniečiai, kurie atsidūrė Vilniuje. Bet juk sustojimas Vilniuje buvo numatytas būtent Lietuvos prašymu! Jeigu ji būgštauja, tai tegul nebūna to sustojimo”, - pasiūlė Rusijos prezidentas.

LIUKSEMBURGAS NORI SURENGTI SPECIALŲ VIRŠŪNIŲ SUSITIKIMĄ

Briuselis, gruodžio 23 d. (BNS). Pirmininkavimą Europos Sąjungai perimsiantis Liuksemburgas nurodė, jog siekia surengti specialų viršūnių susitikimą su JAV prezidentu George W.Bush, kai jis vasario mėnesį lankysis Briuselyje.

"Liuksemburgas daro viską, kad prezidentas Bush galėtų susitikti su 25 (ES šalių) vadovais", - per spaudos konferenciją kalbėdamas apie savo vyriausybės planus pirmininkavimo ES metu, sakė užsienio reikalų ministras Jean

Asselborn.

Prez. G.W.Bush Belgijos sostinėje vasario 22 dieną dalyvaus NATO viršūnių susitikime. Jo metu jis taip pat turi susitikti su Europos Komisijos vadovu Jose Manuel Barroso ir Liuksemburgo ministru pirmininku Jeanu-Claude Juncker, kuris nuo sausio šešioms mėnesiams prie ES vairo pakeis Olandijos premjerą.

J.Asselborn nurodė apsilankęs Vašingtone ir kalbėjęs su JAV Valstybės sekretoriumi Colin Powell ir jo paskirtąja ipėdine Condoleezza Rice. Jis

teigė, kad G.W.Bush vizitas "transatlantiniams santykiams suteiks naujos dvasios" ir leis pamiršti praėjusiais metais kilusius nesutarimus dėl JAV vadovaujamo karo Irake.

Susitikdamas su J.-C. Juncker ir J.M. Barroso, G.W.Bush taps pirmuoju JAV prezidentu, apsilankiusiu ES institucijose Briuselyje, pažymėjo užsienio reikalų ministras.

Ankstesni ES ir JAV viršūnių susitikimai būdavo rengiami tarp Vašingtono ir ES pirmininkaujančios šalies.

TRIJŲ PARTIJŲ SKUNDAS

Vilnius, gruodžio 23 d. (ELTA). Trys politinės partijos - Seimo rinkimų autsaiderės Vilniaus administraciniam teismui apskundė Vyriausiąją rinkimų komisiją. Anot Tautinės partijos “Lietuvos kelias”, Lietuvos tautininkų sąjungos bei Jaunosios Lietuvos ir Naujųjų tautininkų sąjungos atstovų, VRK, prieš rinkimus paskirsčiusi 5,5 mln. litų biudžeto dotaciją tik 6 politinėms partijoms ir neskyrusi nė cento kitoms, pažeidė Konstituciją bei Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymą.

“Buvo pažeista lygių galimybių dalyvauti rinkimuose teisė. Susidūrėme su precedento neturinčiu faktu, kai Seimo partijos pačios sau pasiskirstė labai didelį finansavimą. Lietuvoje įsigali politinių grupinių interesų savitarna”, - per spaudos konferenciją tvirtino “Lietuvos kelio” pirmininkė Lilijana Astra.

VRK teismui apskundusių partijų atstovus papiktino sprendimas išdalinti pinigų šešioms partijoms rinkimų išvakarėse, vadovaujantis vien Finansų ministerijai šių metų rugsėjo 6 d. VRK suteikta pažyma ir nežinia kokiais pinigų

skirstymą lėmusiais rodikliais. Taip, jų žodžiais, buvo pažeistas Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymas.

Pasak Jaunosios Lietuvos ir Naujųjų tautininkų sąjungos pirmininko Stanislovo Buškevičiaus, partijų dotavimo iš biudžeto tvarką nustatantis įstatymas apskritai esąs blogas ir taisytinas.

“Manau, Administracinis teismas turėtų kreiptis į Konstitucinį Teismą, o Konstitucinis Teismas turėtų pasakyti, kad pažeista Konstitucija, ir įstatymas (Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymas - ELTA) turi būti ištaisytas”, - teigė S. Buškevičius.

Trijų partijų pasipiktinimą taip pat sukėlė Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo priėmimo aplinkybės. Kaip teigė Lietuvių tautininkų sąjungos atstovas **Gintaras Songaila**, šio įstatymo projekte iš pradžių buvę numatyta, jog jis įsigalios tik po Seimo rinkimų - 2005 metais. Tačiau šios nuostatos paskutinę akimirką atsisakyta - šių metų rugpjūčio pabaigoje priimtoje įstatymo redakcijoje jos nelikę.

Anot S. Buškevičiaus, per kiekvienus rinkimus juose vis sunkiau dalyvauti varžantis su “monopolio siekiančiomis grupuotėmis”.

Per praėjusius Seimo rinkimus Tautinė partija “Lietuvos kelias” surinko 0,22 proc., Lietuvos tautininkų sąjunga - 0,21 proc. rinkimuose dalyvavusių piliečių balsų.

EKSPREMJERAS TAPS VALSTYBĖS IŠLAIKYTINIU

Liberalcentristas Egidijus Bičkauskas ir Krikščionių konservatorių socialinės sąjungos atstovas Gediminas Vagnorius prašymus skirti signatarų rentą įteikė prieš mėnesį. Vyriausybė juos patenkindo.

Pasak Seimo vyriausiosios finansininkės Danutės Petrauskienės, daugiau kaip 2000 litų renta signatarams mokama visą gyvenimą, po mirties ji skiriama signataro našlei. Renta mokama signatarams, kurie neturi darbo ir atsisako visų draudžiamųjų pajamų (pensijų, pašalpų). Rentą gaunantys politikai gali dirbti tik kūrybinį darbą.

Kas privertė garsų politiką, dukart ekspremjerą tapti valstybės išlaikytiniu, LŽ paties Vagnoriaus paklausti negalėjo. Tačiau vos prieš mėnesį Seimą palikęs politikas gavo vieną didžiausių išeitinių kompensacijų. Vagnoriaus žmona Nijolė šiuo metu turi savo verslą. **LŽ**

NAUJI PREMJERO PATARĖJAI

Vilnius, gruodžio 23 d. (ELTA). Premjero Algirdo Brazausko komandoje patarėjais toliau dirbs už informacinės visuomenės plėtrą atsakingas Renaldas Gudauskas bei patarėjas ryšiams su visuomene Vilius Kavaliauskas, sovietiniais metais buvęs JT korespondentu.

Tokių potvarkį, skiriančių du patarėjus nuo gruodžio 22 dienos, A. Brazauskas pasirašė trečiadienį.

Pasikeitus Vyriausybei, A. Brazauskas atleido devynis politinio pasitikėjimo pareigūnus, tačiau šeši iš jų buvo priimti atgal. Darbo pas A. Brazauską neteko patarėja vaikų, jaunimo, šeimos, lygių galimybių klausimais Virginija Stefanija Šidlauskienė.

Premjeras priėmė vieną naują patarėją, kuris bus atsakingas už ryšius su Seimu - buvusį Seimo narį socialdemokratą Antaną Valį. Patarėjų pareigas taip pat išsaugojo Džiuljeta Žiugždienė, Algis Gapšys, Algirdas Vapšys, Salomėja Ona Girijotienė, Saulius Spėčius ir Vidmantas Butkus.

Naujoji tryliktoji Vyriausybė, kurią sudaro keturių partijų atstovai ir kuriai vėl vadovauja premjeras A. Brazauskas, gavo įgaliojimus veikti, kai Seime buvo patvirtinta naujosios Vyriausybės programa ir prisiekė visi ministrai.

Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir Meksikai Vygaudas Ušackas. *LR ambasados nuotr.*

CHICAGO, IL

ČIKAGOS BALZEKO MUZIEJUS METŲ ŽMOGUMI PAGERBĖ LIETUVOS AMBASADORIŲ JAV V.UŠACKĄ

Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje “Metų žmogumi” paskelbė Lietuvos Respublikos ambasadorių JAV ir Meksikai Vygaudą Ušacką už jo indėlį integruojant Lietuvą į Europos Sąjungą bei NATO, už Lietuvos vardo JAV garsinimą, o taip pat už pasiaukojamą darbą Lietuvos labui.

Apdovanojimas diplomatai buvo įteiktas š.m. gruodžio mėn. 19 d., sekmadienį, Čikagoje, iškilmingos vakarienės metu, kurioje dalyvavo JAV senatorius Ričard Durbin (Illinois valstija), Atstovų rūmų narys John Shimkus (Illinois valstija) bei kiti svečiai.

Priimdamas apdovanojimą V.Ušackas pažymėjo, kad ši garbų įvertinimą priima kaip visos Lietuvos diplomatinės tarnybos, jaunų ir talentingų Lietuvos karjeros diplomatų darbo įvertinimą, siekiant Lietuvos narystės ES ir NATO. Jis išdėstė ateities Lietuvos viziją bei pasidalino mintimis apie Lietuvos tolimesnę raidą: “Ateities Lietuvos vertybiniai ramsčiai yra individo laisvė, visuotinė gerovė, tautiškumo stiprinimas bei valstybingumo puoselėjimas,” – kalbėjo diplomatas.

“Mūsų bendros pastangos turi būti nukreiptos kurti visuotinės gerovės valstybę, kurioje jaunas ir senas, miestietis ir kaimietis, lietuvis ir kitatautis Lietuvos pilietis būtų turtingas dvasiškai ir materialiai, atsakingai ir garbingai puoselėtų Lietuvos valstybingumo tradicijas, būtų aktyvus vietinės bendruomenės narys, pade-

dantis šalinti skurdą, užjauciantis bei skiriantis labdarą tiems, kam to labiausiai reikia. Svarbu, kad Lietuvos žmonės ne tik ateitų balsuoti kas keturi ar penkeri metai, bet ir aktyviai, nuolatos dalyvautų politiniame ir ekonominiame gyvenime bei padėtų užtikrinti, kad valdžia tarnautų žmogui,” – sakė diplomatas.

V.Ušackas pabrėžė, kad tik tolygiai besivystanti Lietuva, jos jaunoji karta yra Lietuvos sėkmės ir klestėjimo sąlyga: “užtikrindami tolygią krašto raidą, svarbu sudaryti sąlygas ir siekti, kad ne tik miestuose, bet ir kaimuose didėtų žmonių kompiuterinis raštingumas, būtų kuriamos prielaidos žinioms imlių darbo vietų kūrimui. Lietuva turi milžinišką akademinės minties bei mokslo potencialą, kurį būtina efektyviau pritaikyti praktikoje ir versle,” sakė V.Ušackas.

Lietuvos diplomatas pabrėžė, kad lietuvių tautos jėga glūdi jos vienybėje, ir pasidžiaugė, kad Amerikoje gyvenantys lietuviai tai liudija savo pavyzdžiu: “Dėkoju čia esantiems Amerikos lietuviams, kad tiesiate tiltus tarp skirtingų emigracijos kartų kultūrinių, švietimo ir sporto renginių dėka. Tęskite lietuviybės puoselėjimo darbus, įtraukite dar didesnę lietuvių skaičių į šią veiklą,” ragino ambasadorius.

Čikagoje veikiančio Balzeko lietuvių kultūros muziejaus komitetas jau 35-erius metus iš eilės renka “Metų žmogų.” Šis titulas skiriamas žmonėms, kurie savo darbu ir pasišventimu garsina Lietuvos vardą. Tarp “Metų žmogaus” titulu apdovanotojų - LR prezidentas Valdas Adamkus (1984m.), Lietuvos diplomatijos išeivijoje vadovas Stasys Lozoraitis (1979m.), Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas (2003 m.).

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION, INC.**
14911 127th Street Lemont, IL 60439. Tel. 630-257-1616. Fax: 630-257-1647. E-mail admin@lithfund.org

LIETUVIŲ FONDO 2004-JŲ KALĖDINIS SVEIKINIMAS

Brangūs Lietuviai,

Sveikiname Jus ir Jūsų šeimą šventų Kalėdų proga ir linkime laimingų naujųjų 2005-ųjų metų.

Džiaugiamės šių metų Lietuvių fondo veikla, nes jau penkti metai kai galėjome paskirti išpūdingą vieno milijono dolerių sumą lietuviybės išlaikymui. Tas nuopelnas priklauso visiems Lietuvių fondo nariams, kurie per daugelį metų aukėjo bendriems ir garbingiems lietuviybės tikslams.

Lietuvių fondas yra unikalus tuo, kad jame yra saugojami visų jo narių suaukoti įnašai ir naudojami tik jų uždirbti procentai. Tie nesibaigiantys įnašai, amžinai išlaikomi naliečiamame kapitale, užtikrina lietuviškos veiklos tęstinumą išeivijoje.

Šventiška Kalėdų nuotaika tegul aplanko Jus ir Jūsų šeimos narius! Naujieji 2005-ji Metai teatneša geresnį rytojų su naujų svajonių išsipildymu !

Dr. Antanas Razma, Lietuvių fondo Tarybos pirmininkas
Arvydas Tamulis, Lietuvių fondo valdybos pirmininkas

PASIKEITIMAI LIETUVIŲ FONDO VADOVYBĖJE

Lietuvių fondo tarybos nariai arba direktoriai kiekvienų metų pabaigoje renka LF tarybos ir valdybos pirmininkus, ir LF tarybos arba LF korporacijos sekretorių sekantiems metams. Jų kadencijos yra vieneriems metams. Gruodžio 14 d. Lemonte posėdžiavo Lietuvių fondo taryba ir išrinko naują Lietuvių fondo vadovybę 2005 metams.

Lietuvių fondo steigėjas ir 23 metus labai sėkmingai vadovavęs LF taryboms bei valdyboms dabartinis pirmininkas dr. Antanas Razma nusprendė nekandidatuoti kitai kadencijai. Jis sakė, kad “kai esi virš 80 metų, tai laikas perduoti pareigas jaunesniems”. Dr. Antanas Razma toliau tęs savo, kaip LF tarybos nario arba direktoriaus, kadenciją ir dirbs keliuose LF tarybos komisijose bei LF Garbės komitete. Daug metų rūpestingai ir pavyzdžingai dirbusi LF tarybos arba korporacijos sekretorė Alė Razmienė taip pat

nusprendė nekandidatuoti kitai kadencijai. Posėdžio dalyviai, LF tarybos, valdybos ir kontrolės komisijos nariai, nuoširdžiai dėkojo dr. Antanui ir Alei Razmoms už jų didelius darbus bei laimėjimus auginant Lietuvių fondą ir rūpinantis lietuviybės išlaikymu per daugelį metų.

Nauju Lietuvių fondo tarybos pirmininku buvo išrinktas **Vytautas Kamantas**, ir nauju LF tarybos arba korporacijos sekretoriumi buvo išrinktas **Vytenis Kirvelaitis**. Lietuvių Fondo valdybos pirmininku buvo perrinktas **Arvydas Tamulis**.

LF raštinę Pasaulio lietuvių centre Lemonte (14911 127th Street, Lemont IL 60439, tel. 630-257-1616) ir kasdieninius administracinius reikalus jau aštuoni mėnesiai kai tvarko ir toliau tvarkys LF valdybos pakviesta ir tarybos patvirtinta Lietuvių fondo administratorė **Laima Underytė -Petrolūnienė**.

Lietuvių fondo inf.

PASKIRTOS KETURIASDEŠIMT ANTROJO DIRVOS KONKURSO PREMIJOS

Novelių įvertinimo komisija, susidedanti iš Ritos Augienės, dr. Jolitos Kavaliūnaitės ir dr. Živilės Vaitkienės, perskaičius laiku gautas noveles, įvertino:

Pirmoji premija atiteko **Valerijai Lėgaudienei** iš Naujosios Akmenės už novelę “Paskutinis arklys”.

Antroji premija – **Antanui Dundzilai** iš Port Orange, FL už “Iš kur ir kodėl” ir

Rugilei Gaidukaitei iš Biržų už novelę “Apie vabalą ir broliuką”.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba, šio konkurso vykdytoja, sveikina visus laimėtojus ir reiškia ypatingą padėką įvertinimo komisijai už pasi-aukojimą perskaitant ir įvertinant noveles.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba

Mielieji Amerikos lietuviai,

Sveikinu Jus JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos vardu su šventomis Kalėdomis ir artejanciais Naujaisiais Metais.

Kalėdos – daugelio mūsų, ne tik mažų vaikų, mėgstamiausia šventė. Tai šventė, kurios metu valia mums visiems pabūti vaikais – pasitikėti ateitimi, pasimėgauti mus supančiomis malonėmis, pasijusti saugiai tarp mus mylinčių žmonių.

Kalėdos bus dar šaunesnės, jei joms pasiruošime: jei Kūčių vakarą namai bus paruošti Svečiui, jei laikysimės savo lietuviškų papročių ir jei prisiminsime, kad tai Stebuklų ir paslapčių naktis.

Ypač prieš Kalėdas ryškiai matosi, kad mūsų tarpe esama tų tikrųjų Kalėdų senelių, kurie užtikrina galimybę mums bendrauti, jaustis vienos lietuviškos šeimos nariais, lankyti visuomeninius, svietimietiškus, kultūrinius renginius ištisus metus. Ačiū jiems. Linkiu šviesios vilties, kad kiti metai bus geri, kupini draugystės, taikingos nuotaikos ir gerų darbų tėvynės labui.

Vaiva Vėbraitė,

JAV LB Krašto valdybos pirmininkė

NAUJA VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA

2004 m. gruodžio 11 d. buvo suskaičiuoti Vokietijos Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos rinkimų balsai.

Į naują Vokietijos LB krašto tarybą trejų metų kadencijai buvo išrinkti 15 tarybos narių. Daugiausia balsų gavo Vasario 16-osios gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, toliau pagal gautus balsus seka Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė, Vokietijos LB krašto valdybos pirmininkas Antanas Šiugždinis, dr. Vincas Bartusevičius, Vytautas Lemke, Klausas Zulys, Laima Lipšytė, Gintaras Ručys, Tomas Bartusevičius, Rimas Baliulis, Rimas Čuplinskas, Edmundas Jankūnas, Robertas Šneideris, Elena Baliulienė ir Bernadeta Goštautaitė.

Iš išrinktųjų 15 Vokietijos LB tarybos narių, 10 yra buvę Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai.

Kandidatais liko Valdas Jelis, Arminas Lipšys, dr. Vilius Lenertas, Petras Nevulis, Antanas Karčiauskas, Petras Odinis ir Romas Šileris.

Rinkimų komisijai priklausė Raimunda Jankūnienė, Audronė Ručienė, Ona Šiugždinienė ir Vitalija Noack. Balsams skaičiuoti pasitelkti Rita Liuinienė ir Adolfas Margevičius.

A.P.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentas Valdas Adamkus mano, kad Lietuvos kultūros diplomacija koordinuojama nepakankamai, jai stinga vieno aiškaus, koordinuojančio ir remiančio kultūros atašė veiklą centro. Tai V. Adamkus pareiškė Prezidentūroje vykusiame susitikime su užsienio šalyse reziduojančiais Lietuvos kultūros atašė, pranešė Prezidento spaudos tarnyba. Prezidentas taip pat pabrėžė, kad kultūros diplomacija labai svarbi Lietuvos įvaizdžio formavimui Europos Sąjungoje.

Kitų metų gegužės 10 dieną Rusijos ir Europos Sąjungos viršūnių susitikime bus pasirašytas susitarimas dėl santykių plėtojimo keturiose "bendrose erdvėse" - ekonomikos, išorės saugumo, teisingumo ir vidaus reikalų, mokslo bei švietimo. Tai pranešė Liuksemburgo ministras pirmininkas Jean-Claude Juncker spaudos konferencijoje po Maskvoje vykusių derybų su Rusijos premjeru Michail Fradkov. "Susitarimas dėl keturių bendrų erdvių bus pasirašytas gegužės 10 dieną 11 val. 30 min. Maskvoje", - sakė Liuksemburgo premjeras. Jis priminė, kad tą dieną vyks Rusijos ir ES viršūnių susitikimas. Liuksemburgas nuo 2005 metų sausio 1 dienos pusmetį pirmininkaus ES. "Problema (parengti dokumentus dėl keturių bendrų erdvių) yra daugiau psichologinė", - sakė J.-C. Juncker. "Mes atvyksime gegužės 9-ajai, - dalyvausime pergalės Antrajame pasauliniame kare 60-mečio iškilmėse", - pranešė Liuksemburgo premjeras. "Rusijos ir ES santykiai vaidina milžinišką vaidmenį visame žemyne, niekas, kas rusiška, neturi būti svetima Europai, niekas, kas europietiška, neturi būti svetima Rusijai", - sakė jis.

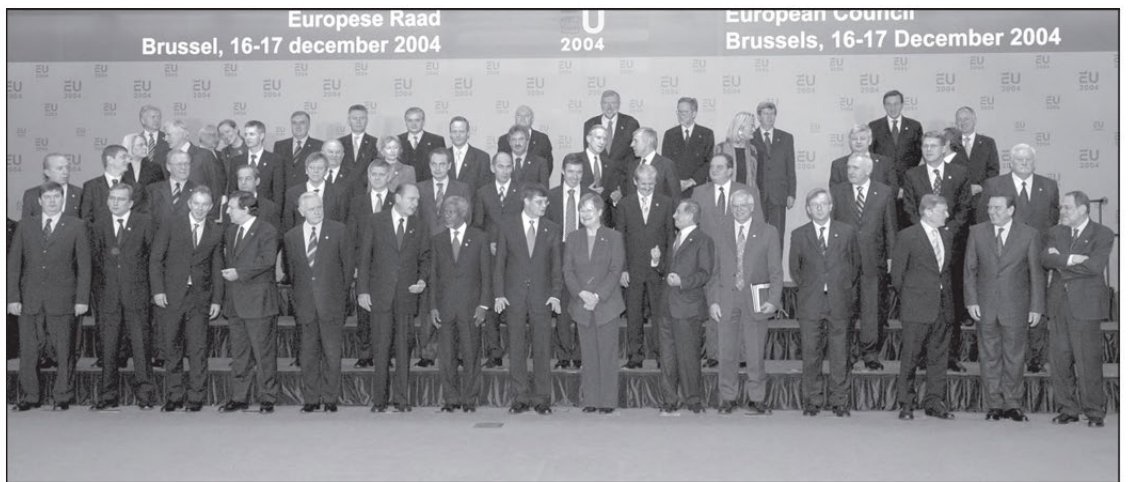
"Europos Sąjungai reikalinga Rusija, kuri yra viena svarbiausių veikėjų kuriant vieningą Europą, Rusija, į kurią mes žvelgiame draugiškai ir kurią stengiamės išklausti", - sakė Liuksemburgo ministras pirmininkas. M. Fradkov savo ruožtu pareiškė žurnalistams, jog Rusija tikisi, kad keturių "kelio gairių" klausimas bus baigtas svarstyti kuo greičiau, ir savo ruožtu pasirengusi intensyviai dirbti šia linkme.

Europos parlamentas kritikavo valdžios koncentravimą Vladimir Putin administracijos rankose. Kelių Europos Parlamento frakcijų pasiūlytoje rezoliucijoje deputatai pareiškė susirūpinimą dėl prieštaringo įstatymo, suteikiančio Rusijos prezidentui galimybę skirti teisėjus, gubernatorius ir merus. Parlamentarai taip pat pasmerkė plataus masto žmogaus teisių pažeidinėjimą Čėčėnijoje ir paragino Maskvą pradėti tikrą taikos procesą šioje Šiaurės Kaukazo respublikoje. "Čėčėnijos problemą galima išspręsti tik politinėmis, o ne karinėmis priemonėmis", - pabrėžiama dokumente. Rezoliucija pripažįsta didelį Rusijos suinteresuotumą palaikyti gerus santykius su kaimyninėmis šalimis, tokiomis kaip Baltarusija ir Ukraina ar Užkaukazės valstybės. "Bet Rusija neturi kištis į suverenių valstybių vidaus reikalus, ypač per rinkimus", - pabrėžė Europos parlamento nariai.

Strasbūre Europos Parlamentas priėmė Europos Sąjungos biudžetą 2005 metams. Išplėstos Bendrijos biudžetas bus 4,4 proc. didesnis nei šiais metais ir sieks 106,3 milijardo eurų. Pradžioje Parlamentas reikalavo 111,2 milijardo eurų, tačiau sunkiose derybose ES šalys lapkričio pabaigoje susitarė dėl griežto išlaidų apribojimo iki 1 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų.

Vokietija teigia stabdysianti dabar neribojamą žydų imigraciją į šalį iš Rusijos ir kitų Rytų Europos šalių. Berlynas tokią politiką turėtų pradėti taikyti nuo 2006 m. sausio 1 d., rašo vokiečių spauda. Vokietijos žydams iš buvusio sovietinio bloko šalių leidžiama laisvai atvykti ir gyventi šalyje nuo 1991 m. Iki praėjusių metų pabaigos tokia teise pasinaudojo apie 190 tūkst. žydų tautybės asmenų. Tačiau pastaraisiais metais iš bloko šalių į Vokietiją atvyko gerokai daugiau žydų negu jų tėvynainių išvyko į Izraelį. Dėl to Vokietijos Vyriausybė nusprendė peržiūrėti savo politiką šiuo klausimu. Pasak laikraščio "Berliner Zeitung", šiais metais į šią ES valstybę narę turėtų atvykti apie 9,4 tūkst. žydų iš buvusios sovietinės erdvės. Spaudos teigimu, trys ketvirtadaliai žydų imigrantų gyvena iš pašalpų. Pagal naujas taisykles gyventi Vokietijoje norintys žydų tautybės asmenys turės atitikti du esminius reikalavimus: mokėti vokiečių kalbą ir būti jaunesni kaip 45 metų.

Karaliaučiaus problemas, turinčias didelės įtakos Rusijos ir Europos Sąjungos tarpusavio santykiams, spręs aukšto lygio grupė, pareiškė žurnalistams prezidento Vladimir Putin specialusis atstovas santykiams su Europos Sąjunga Sergej Jastržembski. "Aukšto lygio grupė, šiandien dar neturinti oficialaus pavadinimo, spręs visas tas Karaliaučiaus srities problemas, kurias išryškino ES plėtra. Ji kuriama remiantis paskutiniojo Rusijos ir ES viršūnių susitikimo Hagoje, kur Karaliaučiaus tranzito problema skambėjo labai garsiai, rezultatais", - pažymėjo S. Jastržembski.

Europos Sąjungos vadovų susitikimas vyko Briuselyje gruodžio 16 ir 17 d. Pirmoje eilėje trečias iš kairės Britanijos min. pirm. T. Blair, Europos Sąjungos pirmininkas J. Barroso, Lietuvos prez. V. Adamkus, Prancūzijos prez. J. Chirac, Jungtinių Tautų gen. sekr. K. Annan. Antroje eilėje dešinėje min. pirm. A. Brazauskas.

CEU

BE VAKARŲ VALSTYBIŲ RUSIJA YRA ŽLUGUSI

Vilnius, gruodžio 21 d. (BNS). Rusijai, koncentruojančiai valdžią ir "smaugiančiai demokratiją", gresia didžiuliai politiniai nuostoliai, perspėja europarlamentaras nuo Lietuvos Vytautas Landsbergis. "Koncentruojama valdžia. Visur matoma - ir panaikinant gubernatorių renkamumą ir panaikinant nepriklausomą televiziją", - "Žinių radiui", komentuojamas situaciją Rusijoje, antradienį sakė europarlamentaras.

V. Landsbergio teigimu, koncentruodamas valdžią, Kremlius ryžosi susidoroti su savo didžiausia ir pelningiausia naftos bendrove "Yukos". "Rusija sėkmingai naikina visą tą laikotarpį savo didžiausią ir pelningiausią įmonę ir daro sau didžiulius nuostolius", - sakė europarlamentaras.

"Buvo labai aišku nuo pat pradžios, jog (Rusijos valdžia - BNS) siekia sunaikinti "Yukos" įmonę, nes ji pasijuto ir perneš lyg drąsiai pareiškė apie savo

nepriklausomybę. Tokių nepriklausomybių Rusijoje negali būti nei spaudoje, nei televizijoje, nei stambiame tarptautiniame versle", - teigė V. Landsbergis.

V. Landsbergio teigimu, su "Yukos" susidorota dar ir dėl to, jog dabar suimtas buvęs bendrovės vadovas ir savininkas Michailas Chodarkovskis norėjo paremti politinę opoziciją dabartiniam Kremlui.

Anot V. Landsbergio, Rusijos valdžia veltui tikisi, jog pasaulio valstybės nereaguos į šioje valstybėje vykstančius politinius procesus.

"Rusijos valdžia be reikalo tikisi, jog viską atsvers europiečių baimė: "O kas bus, jeigu mums neparduos dujų?". Tai nerimta baimė, nes Rusija daugiau neturi ką parduoti, tiesiog turėtų padėti dantis ant lentynos. Jie nieko neprodukuoja, tik parduoda savo žemių gelmes", - teigė europarlamentaras.

Anot V. Landsbergio, Rusi-

joje vykstantis politiniai procesai, kai vienose rankose koncentruojama valdžia ir "sistemingai smaugiama demokratija", nelieta nepastebėti Vakarų pasaulyje. Kaip sakė europarlamentaras, į tai, jog Rusija nutolsta nuo demokratijos, jau griežtai sureagavo ir "palyginti ypač draugiška Vladimiro Putino valdžiai Jungtinių Amerikos Valstijų administracija".

Kaip teigė V. Landsbergis, įvertinant minėtus procesus, Rusijai gresia didžiuliai politiniai nuostoliai, o "be Vakarų valstybių Rusija yra visai žlugusi ir beviltiška".

VENGRIJA RATIFIKAVO EUROPOS SĄJUNGOS KONSTITUCIJĄ

Vilnius, gruodžio 21 d. (ELTA). Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pasveikino savo kolegą Vengrijos užsienio reikalų ministrą Ferenc Somogyi šios šalies parlamentui ratifikavus Sutartį dėl Konstitucijos Europai. "Lietuva ir Vengrija, būdamos naujosios išsiplėtusios Europos Sąjungos narės, pirmosios ratifikavo šią istorinę sutartį. Esu įsitikinęs, kad šie reikšmingi mūsų šalių žingsniai paskatins ir kitas ES tautas priartinti šiai sutarčiai", - rašoma sveikinimo laiške Vengrijos užsienio reikalų ministrui, kurį jam perdavė Lietuvos ambasada Budapešte.

Kaip pranešė Užsienio reikalų ministerija, laiške A. Valionis pabrėžė, kad šiuo veiksmu Vengrija parodė savo pasiryžimą būti aktyvi ir patikima Europos Sąjungos partnerė. Lietuvos diplomatos vadovas teigė esąs įsitikinęs, kad Sutartis dėl Konstitucijos Europai artimiausiu metu įkūns naują Europos istorijos laikotarpį, atspindintį visų ES šalių narių bendrus lūkesčius.

Vengrija tapo antrąja ES šalimi nare po Lietuvos, ratifikavusia šią sutartį. Ji Konstituciją patvirtino 332 balsais parlamente, 12 parlamentarų balsavus prieš ir 8 susilaikius.

BALTIJOS ASAMBLĖJA KREIPIASI Į JALTOS KONFERENCIJOS DALYVES

Ryga, gruodžio 20 d. (BNS). Rygoje posėdžiavusi Baltijos Asamblėja priėmė rezoliuciją, kurioje paragino trijų Baltijos šalių vyriausybės pradėti derybas su Rusija ir Vokietija dėl okupacijų padarytos žalos atlyginimo.

Rezoliucijoje pažymima, jog 1939 metais Sovietų Sąjungos ir Vokietijos sudarytas nusikalstamas Molotovo-Ribentropo paktas turėjo "ilgalaikių neigiamų pasekmių" Baltijos šalims. "Okupacija padarė didžiulę žalą Baltijos valstybių ekonomikai, švietimui, kultūrai ir inteligentijai, todėl Baltijos valstybės gerokai atsilieka nuo savo kaimyninių Europoje", - rašoma rezoliucijoje.

Baltijos Asamblėja taip pat pakvietė 1945 metais vykusios Jaltos konferencijos dalyves - Didžiąją Britaniją ir JAV - tarpininkauti sugrąžinant okupacijų metu iš Baltijos valstybių išvežtas kilnojamąsias

kultūros vertybes ir archyvus.

Baltijos Asamblėjos, vienančios Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentarų, rezoliucija yra rekomendacinio pobūdžio.

"Būtų gerai, kad ne tik Baltijos Asamblėja, bet ir Baltijos šalių vyriausybės, taip pat ir parlamentai būtų aktyvesni keliant okupacijos žalą atlyginimo klausimą", - BNS teigė opozicinės Tėvynės sąjungos pirmininkas Andrius Kubilius.

Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Justinas Karosas BNS sakė, jog komitetas gali svarstyti BA priimtą rezoliuciją.

2000 metais Seimas priėmė įstatymą, kuriuo įpareigojo Lietuvos Vyriausybę pradėti derybas su Rusija dėl SSRS okupacijos žalą atlyginimo. Maskva iki šiol atsisako dėl to derėtis ir žalą atlyginimo klausimo kėlimą laiko nedraugišku aktu.

Doloresa Kazragytė

XXXXIV

“O SOLE MIO...”

Visas autobuso “salionas” paskendęs L. Pavaročio balso garsuose: “O mano saule, mana svajone”... Vaikystės, jaunystės melodija. “O sole mio...” Taip, Italija. Važiuoju į Italiją. Lekia plento juosta, lekia žali kalnai, lekia namai, debesys... Vėl naktys autobuse. Vėl susirietę, kreivai šleivai susikomponavę, riedame per Lenkiją, Čekiją, Austriją... į Italiją. Juk vasara, mielieji! Vasara! Kelionių metas.

Neseniai užėjau pas kaimynus. Jie pasidarė kapitalinį remontą ir pakvietė mane, kad įvertinčiau, žinoma, girčiau, grožėčiausi, aikščiočiau, dūsaučiau ir t.t. Tą ir dariau išsijuosusi. Tikrai gražu. Prabangiai viskas įrengta, “perrengta”, “perpuošta”, brangiausiai išklotą, išklįjūta, iškaltą, išdažytą, apstatytą. Viskas nauja. Viskas importiška.

- Tai jau pinigų turbūt išleidote... - baigusi gyriaus himną, pridėjau nebežinodama, ką dar sakyti.

- O-o-o! – nutęsė buto savininkas, nespėjus man baigti sakinio, ir, susiėmęs galvą, pradėjo linguoti į šonus: tik šitaip dar buvo įmanoma išreikšti tą sumą, kuri ištirpo buto grožybėse.

Išėjau į orą. Ir pradėjau savo “buhalteriją”: kukliai suremontavus šį butą, už likusius pinigų buvo galima į kokias keturias, o gal dešimt kelionių nuvažiuoti. Ir dar lėktuvu. O jei autobusu, tai, ko gero, ir dvidešimt. Viešpatie! Sukišti į kiličius, baldus, ažuolines duris ir visokius “importus” tokį kapitalą, po to tupėti namie žiemas vasaras, nes gali apvogti. Gal tik į sodą savaitgaliais. Ir tai, kad kokia giminaitė liktų saugoti. Antra vertus, ponui N. tų tavo kelionių visai ir nereikia. Jo gal ir varu neišvartym, ir veltui neįkištum į autobusą, kuriame apsigyveni vieno kvadratinio metro plotelyje (kartais ir mažiau), maitiniesi sultinio kubeliais ir lašiniiais tris kartus per dieną, bėgi “sisioti” į krūmelius, o jei nėra, tai ir po didingų sunkvežimių ratais palindus galima pasislėpti, spokasai į kalnus, kurie daug gražesni per televizorių, ir į bažnyčias, kurių irgi gali prisižiūrėti ekrane. Ten ir spalvos ryškesnės, ir vanduo mėlynėsnis, ir žmonės gražesni parinkti. Viskas gražiau.

O mes švilpiame po žvaigždėtų dangumi. Tyliai groja muzika. Naktis. Mėnulis lekia kartu. Už lango – kalvos, kalnai, vienas kitas žiburėlis. Paslapti neįžinomos šalies naktis. Nuostabu: dėžė ant ratų, ratai sukasi, įnirtingai sukasi,

bėga kelias, kalnai, žiburiai, dėžėje – kėdutės, kėdutėse – žmoneliai-keliauninkai nukabinę galvas miega, miegodami lekia pirmyn, tolyn nuo namų, rūpesčių, darbų... Prieš akis – grožis, emocijos, išgyvenimai Roma, Florencija, Verona, Venecija... O! Italija! Amore mio! Ir kaip tą naktį trokštu, ilgiuosi mėlyno dangaus, labai daug saulės, blizgučiais žėruojančios jūros, didingų bazilikų, bokštų, linksmo Venecijos šurmulio, minkšto “gulbiško” gondolų praplaukimo, šilto Viduržemio jūros glėbio” Mikelandželo šedevrų, tragiškai svyrančio Pizos bokšto, didingai išdidžios Romos ramybės. Visa tai bus. Žinau, kad bus. Beveik žinau, kaip bus. Tyliai groja muzika. Tyliai dingsta tamsūs kalnai ir iškyla nauji.

Būna, taip, būna, kai toks pat virpulys jausmingas pakilimas apima sielą ir prie ežero, ir lietui tyliai ošiant miško gelmėje, kregždėms švytruojant virš galvos ar tylią naktį iš daugiaaukščio balkono žvelgiant į Grįžulo žvaigždyną. Stebuklų pilna visur. Visada.

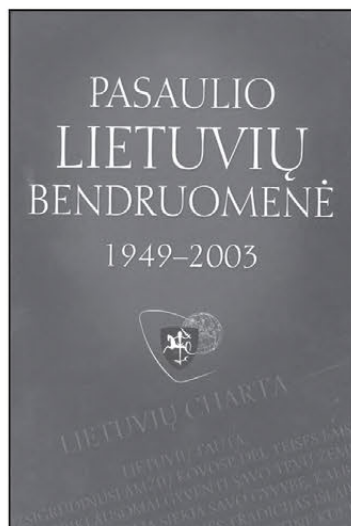
Žmogaus dvasia negali be jų. Stebėtis – vadinasi, gyventi. Nebus italijų, bus keistas varnų kranksys ir skrajojimas virš kapinių medžių, bus kruvinoji žara, didinga ir šurpi, iš devinto aukšto balkono mato ma taip, lyg būtum paukštis, nutūpęs ant stogo, bus kalės Tinos meilė mažiems kačiukams, bus akacijų aromatas pavasario naktį. O! Kiek stebuklų visur, visada!

Ir vis dėlto kelionės – tai kitokia pakopa, kitoks virpėjimas, kitoks buvimas. Tai – gyvenimas, kai nėra tvirto pagrindo po kojomis, tai sapnas, virtęs tikrove. Sapnas – sumišęs su nuovargiu, karščio alpuliu, kojų kišimu į Florencijos ar Romos fontanus ir džiaugsmu, kad niekas nebara, nevaro, kad gali gulėti ant žolės parke miesto vidury, o jei nori ir degintis, o jei nori – šokti, o jei nori – miegoti. Tai sapnas, kai lesini Venecijos balandžius iš delno, žengi pro jų galveles ir nematai nei to apdėgimo, nei nešvaros, kai visi šypsosi, linksmi, tarytum neturėtų rūpesčių ir problemų. O nuo Venecijos bokšto atsiveria raudonų čerpių stogynai. Vėjas draiko plaukus, trauki vaiskų orą, dangų kupolus, vandenį, minią, saulę, kvėpuoti tuo sapnu, kuris tuoj atrodys tikrai tik sapnas, nes liks tavjje tokiu keistu pavidalu, kurį galėsi “ištraukti” retkarčiais iš atminties dėžutės, kad vėl užgimtų tas pašėlęs troškimas keliauti.

Kiek grožio pasaulyje! Kodėl turime iškelti iš Žemės, nepamatę jo? Ne. Taip negalima. Tas grožis sukurtas ir paliktas mums. Visiems.

Antroji PLB Valdyba. Pirmoje eilėje iš kairės: dr. Algirdas Nasvytis, dr. Jonas Puzinas, PLB pirmininkas Juozas Bačiūnas, Milda Lenkauskienė, Stasys Barzdukas; antroje eilėje iš kairės: Edvardas Karnėnas, Alfonsas Mikulskis, Julius Staniškis, Vytautas Kamantas. 1963 m. spalio 20 d. *J. Garlos nuotr.*

KNYGA APIE PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ

Iš Lietuvos atkeliavusioje siuntoje radome didelę, 436 puslapius turinčią knygą, pavadintą “Pasaulio Lietuvių Bendruomenė 1949-2003”. Šiame leidinyje apžvelgiama daugiau negu pusės šimtmečio Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) istorija. Gana sudėtingą darbą apie viso pasaulio lietuvius apjungiantį vienetą atliko jauna istorikė iš Lietuvos istorijos instituto dr. Vitalija Ilgevičiūtė – Stravinskienė. Ji tuo reikalu lankėsi ir PLB valdybos būstinėje JAV ir čia ne vien tik sugebėjo reikiamą medžiagą surinkti, bet ir ją patikrinti, parašyti dalį tekstų, o taip pat suredaguoti.

“Kad redagavimo našta būtų lengvesnė, su redaktore bendravo, patarė, archyvinę medžiagą parūpino, straipsnius kritikavo ir jai talkino nemažai asmenų iš įvairių kraštų LB”, - rašo leidinio pradžioje patalpintame leidėjų žodyje tuometinis PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas, kuris toliau sako: “Leidinių dedikuojame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės steigėjams, amžiną poilsį suradusiems, iškilusiems lietuvių išeivijos bendruomenininkams prelatui Mykolui Krupavičiui ir pirmųjų PLB Valdybų pirmininkams Jonui Matulioniui,

Juozui Balčiūnui, vieninteliame PLB Garbės Pirmininkui Stasiui Barzdukui ir daugeliui tautiečių bendruomenininkų, kurie mylėjo Lietuvą, siekė jos laisvės ir dirbo lietuviybės išlaikymui savo apylinkėse ir kraštuose”. Taip pat čia yra teigiama, kad knygos oficialus leidėjas yra 2000-2003 metų kadencijos PLB Valdyba, pajėgusi įvykdyti PLB VII Seimo nutarimą, finansiškai padedant Lietuvių fondui ir knygos rėmėjams.

ŽYMIŲ LIETUVOS PAREIGŲ MINTYS

Knygos pradžioje randamos žymesniųjų Lietuvos žmonių mintys apie PLB bei pasaulio lietuvių vienybės idėją. Apie tai čia pasisako Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo pirm. Vytautas Landsbergis, Lietuvos prezidentai Algirdas Brazauskas, Valdas Adamkus, Rolandas Paksas ir Lietuvos Vyskupų konferencijos pirm. kardinolas Audrys Bačkis.

Kard. A. J. Bačkis savo mintis baigia taip:

“Ligšiolinė PLB patirtis, kurios atspindį rasite šioje knygoje, labai naudinga siekiant padėti toms naujųjų išeivių šeimoms, ypač užsienyje augančiais ir augsiančiais kartais. Viliusi, kad lietuviai, kad ir kur jie bebūtų, kad ir kokį pasaulio pakraštį benuklystų, dės pastangas vienas kitą suprasti, bendradarbiauti ir nepamiršt Lietuvos. Šis bendradarbiavimas, ši atmintis Apvaizdos malonės dėka buvo ir lieka PLB stiprybė jau daugiau kaip pusę amžiaus.”

Knygą sudaro dvi dalys. Pirmoje – apibūdinama lietuvių veikla iki PLB įkūrimo. Duodama žinių apie tarpukario metais gyvenusius Draugijos Užsienio Lietuviams Remti (DULR) darbus; po to labiau

sustojama ties lietuvių veikla pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Čia ir gimė Lietuvių Charta, kuri davė pagrindą PLB. Pateikiama PLB Konstitucija, aprašomi PLB Seimai, valdybos, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos veikla, Pasaulio lietuvių Dainų ir šokių šventės, Pasaulio lietuvių dienos, Pasaulio lietuvių kultūros kongresai, PLB atstovybė Lietuvoje.

Taip pat pirmoje dalyje randame medžiagos apie PLB Lituaniistikos katedrą Illinois un-te Čikagoje, “Pasaulio lietuvių” žurnalą, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės fondą, Lietuvių fondą, “Saulutės” būrelį, PLB valdybos leidinius.

Antra knygos dalis (pati didžiausioji) yra pašvęsta 35 kraštų Lietuvių Bendruomenių veiklos apžvalgai.

Šioje dalyje daugiausia vietos skiriama JAV, Kanados, Vokietijos, Australijos LB aprašymams, nes šiuose kraštuose lietuvių kolonijos buvo ar yra pačios gausiausios. Trumpiausiai apibūdinamos kai kurių Rytų kraštų LB, nes ten arba lietuvių nėra daug ar lietuviška veikla iki šiol nėra išvystyta, nes kai kur ir lietuvių bendruomeninis judėjimas dar yra gana jaunas.

Gana įdomiai skamba lietuvių skaičius užsienio valstybėse pagal 2003 m. duomenis. Iš čia sužinome, kad JAV gyvena 800 tūkstančių lietuvių, Rusijoje 50-60 tūkstančių (pačių lietuvių duomenimis 80-90 tūkst.), Brazilijoje 40, Kanadoje ir Argentinoje po 30 tūkstančių, Didž. Britanijoje žymima 8 tūkstančiai, nors neoficialiomis duomenimis toje šalyje gali būti daugiau kaip 30 tūkstančių. Tai yra 2003 m. skaičiai, o dabar jų ten, be abejo dar pagausėjo.

(Nukelta į 11 ps1.)

VOKIEČIAI NENORI KARIAUTI

Aleksas Vitkus

Įsivaizduokite šiandien jauną 19-os metų vokietuką, vardu Hans Krause, kuris savo į kariuomenę šaukimo komisijai parašė tokį laišką: 1. Kariuomenėje mokytis kaip užmušti kitą žmogų – tai prieštarauja mano moraliniams įsitikinimams, ir aš nenoriu eiti kariauti, ir kam nors atimti gyvybę, net jei reikėtų eiti ginti savo tėvynę, 2. Kariškas gyvenimas man ne prie širdies, 3. Man nepatinka klausyti įsakymų, 4. Aš nemėgstu keltis penktą valandą ryto tam, kad paskui žygiuoti rikiuotėje. Ką į tai būtų atsakęs Hitleris ar bet koks jo generolas?

Komisija priėmė Krause pirmą pasiaiškinimą, ir klasifikavo jį kaip kariuomenei netinkamą dėl jo moralinių sąžinės įsitikinimų. Vietoj buvęs kareiviu, jaunuolis dabar turi 10 mėnesių atitarnauti ligoninės sanitaru. Ne taip kaip JAV, Anglijoje ar Prancūzijoje, Vokietija dar ir šiandien turi privalomą karinę prievolę visiems vyrams. Bet, iš šaukiamųjų gal tik apie pusę paimami apmokymui, kai tuo tarpu kita pusė pasiskelbia esą nusistatę prieš ginklo vartojimą ar net nešiojimą, arba jie būna gana lengvai atleidžiami nuo karinės prievolės ir dėl kokių kitų priežasčių. Dar kiti atleidžiami dėl sveikatos, su labai abejotinais gydytojų netinkamumo kariuomenei pažymėjimais.

MILITARIZMO NESIMATĖ

Neseniai keliavau po Vokietiją, ir per visą kelionę nemačiau nei vieno uniformuoto vokiečio kareivio. Pagalvojau, gal iš viso vokiečiai nebeturi tikros kariuomenės. Ar Vokietijos jaunuomenė užmiršo savo beveik istoriniai tradicinę prūsišką prigimtį, ir tapo pacifistais? Ne, taip nėra, nors paaiškėjo, kad Vokietija pasidarė gerokai alergiška viskam, kas gali kvėpėti militarizmu. Tai patyrė ir prezidentas Bush, ruošdamasis Irako karui, kai vokiečiai griežtai atsisakė bet kokia forma prisidėti prie Bush karo planų. Ne vien vokiečiai, bet beveik ir visa Vakarų Europa. Prezidentui tai negalėjo būti didelė staigmena.

Iš viso Vokietijoje jau nuo II-o pasaulinio karo pabaigos iškilo stiprus nusistatymas prieš militarizmą. Yra trys priežastys: 1. Vokiečiai pralaimėjo karą, turėję 4 mln. žmonių nuostolių, 2. Jie dar jaučia savo kaltę dėl karo laikų padarytų nusikaltimų, 3. Gera krašto ekonomika, tai kam eiti į kariuomenę? Bet, vadinti vokiečius pacifistine tauta,

nebūtų tikslu. Kai palyginant neseniai Afganistane žuvo keturi vokiečių kariai, nesigirdėjo reikalavimų grąžinti vokiečių dalinius namo. Kai prieš kelis metus vyko Kosovo krizė, visuomenė rėmė vokiečių dalinių dalyvavimą ten, nors politikai ir nelabai su tuo sutiko. Bet kai maždaug prieš 20 metų vyko diskusijos dėl Amerikos raketų bazių Vokietijoje įrengimo, tūkstančiai jaunų vokiečių šturmavo amerikiečių kareivines, bandydami tai sustabdyti, įsitikinę, kad bet kokia, kad ir gynybinio pobūdžio, agresija, smurtas ir prievarta buvo nepateisinama ir neetiška. Amerikai 2003 m. pradėjus Irako karą, Vokietija nors ir neprisidėjo, bet joje ir nebuvo didelių demonstracijų prieš karą. Šiandien Vokietijos jaunuomenė yra politiškai daugiau neutrali.

AR VOKIEČIAI TIKRAI KARINGI?

Garsus vokiečių karinis strategas Karl von Clausewitz, dalyvavęs karuose prieš Napoleoną, ir parašęs knygą „*Vom Krieg*“, kurioje tvirtino, kad karas tai yra niekas kita kaip tęsimas politikos kitais būdais. Gal maždaug 50 metų vėliau, Otto von Bismarck, kitas vokiečių tautos genijus, 1871 m. suvienijęs ją į vieną valstybę, aiškino, kad karo idėja yra ne tik kažkaip įgimta vokiečio pasąmonėje, bet kad karas yra ir visos žmonijos natūrali prigimtis. Tokio galvojimo paveikti, kaizeris Wilhelm II ir Hitleris XX-e amžiuje du kartus privedė vokiečių tautą ir kraštą prie visiškos pražūties.

Po II-ojo pasaulinio karo vokiečių militarinė jėga, matydama Sovietų sąjungos pavojų, vėl atsistatė, bet šį kartą tik gerai apribotuose NATO rėmuose. Prieš pat baigiantis šaltajam karui, Vokietija dar turėjo 500,000 vyrų kariuomenę, su atsarginiais galinčią pasiekti iki 1,3 milijono karių. Po Vokietijos susivienijimo, tas skaičius nukrito iki 257,000. Kitoje pusėje geležinės uždangos Rytų Vokietija tuomet turėjo 160,000 kareivių.

AR PALIKTI KARINĘ PRIEVOLE?

Speciali 2000 m. sudaryta komisija, vedama buvusio Vokietijos prezidento Richard von Weizsacker, kad nustatytų ir nurodytų kokia kariuomenė turėtų būti ateityje, priėjo išvados, kad kariuomenė yra vis dar per didelė, ir kad ją reikia modernizuoti. Būdinga, kad ta pati komisija vis dėlto rekomendavo privalomą karo prievolę palikti nekeitus. Da-

Giedrė Kvieskūnė ir Rolandas Zuoza Lietuvių medicinos muziejuje Jaunimo centre, Čikagoje, o kairėje Petras Petrutis ir prof. dr. J. Račkauskas, vyriausias Lituanistikos studijų centro direktorius.

bartiniai planai numato sumažinti šaukiamųjų vyrų skaičių nuo 70,000 iki 30,000. Problema yra ta, kad net 480,000 jaunų vyrų kasmet pasiekia 18 metų amžių, tai yra daug daugiau negu kariuomenei reikia. Todėl dabar karinė prievolė buvo sutrumpinta nuo 18 iki 9 mėnesių. Merginoms prievolės nėra, nors jos gali stoti į kariuomenę.

VOKIEČIŲ PATRIOTIZMAS

Pagal įstatymą, kariai negali būti siunčiami už Vokietijos ribų. Bet tas praktiškos reikšmės daug neturi, nes kol naują tinkamai apmoko, jo tarnybos devynių mėnesių trukmė beveik baigiasi. Šiuo metu taikai palaikyti vokiečių kariuomenės dalinių yra Afganistane, Bosnijoje, Kosovo ir dar kitur. Tie visi kariai yra arba profesionalai, arba šaukstiniai, sutikę kariuomenėje likti ilgiau. Jie yra puikiai paruošti savo pareigoms, bet jiems trūksta prieš juos buvusių generacijų patriotizmo ar nacionalizmo. „Jūs gyvenate Vokietijoje, kuri dar niekada savo istorijoje taip gerai negyveno. Vokietija yra tikrai demokratiška. Tokia yra ir jūsų kariuomenė“, - jiems kalbėjo Wolfgang Wippermann, *Berlin Freie Universitaet* profesorius ir istorikas, ir po to paklausė, - „Ar jūs jaučiatės labai išdidūs, ir pilni patriotizmo?“ Ir ką jis išgirdo? „Ne, mes nejaučiame to patriotizmo. Mes tik atliekame savo pareigą“, - atsakė jaunuoliai.

Profesorius mano, kad visi reikia patriotizmo, tik, žinoma, su saiku. Juk reikia kaip nors identifikuotis su savo tauta, bet kai neseniai įvykusioje apklausoje 18-25 metų jauni vokiečiai buvo paklausti, ar jie didžiuojasi savo „*Vaterland*“, 75% atsakė neigiamai. Buvęs NATO generolas Helge Hansen juos taip teisina: „Matyt, jie prisimena ar žino apie bu-

XIII PASAULIO LIETUVIŲ MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

2003 m. gegužės 21-25 dienomis stebėjome XII Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą (jis vyko Lemonte) prie Čikagos, o dabar jau pradėta ruošti naujam renginiui.

Kaip praneša Lietuvos mokslininkų laikraštis „*Mokslo Lietuva*“ (2004 m. lapkričio 4 d. numeris) XIII simpoziumas prasidės 2005 m. birželio 30 d. Jo programa bus žymiai platesnė negu Lemonte praveistojo. Šis simpoziumas birželio 30 - liepos 3 d. vyks Vilniuje, o liepos 4-5 dienomis Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose.

XIII simpoziume, kurį globoja Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, numatoma apžvelgti tautos mokslinio kūrybinio potencialo vaidmenį kuriant valstybę, stiprinant jos konkurencingumą ir ugdant lietuvių tautos intelektualinį potencialą, gyvybingumą bei tarpusavio ryšius.

Simpoziumo Tarybos paskelbtame atsisaukime yra sakoma: „Tai bus puiki galimybė kūrybos žmonių akims įvertinti prieš 15 metų atkurtos valstybės patirtį ir apžvelgti tolesnės veik-

vusį II-ąjį pasaulinį karą, jo nesaikingumus ir nelemtas pasekmes. Jie nėra nusistatę prieš karinę tarnybą, o tik nori tarnauti visuomenei kitaip, patogia, ir arčiau prie namų“.

Nors generolas Hansen ir pripažįsta, kad savanoriška profesionali kariuomenė gal būtų ir labiau efektyvi, jis pasisako už privalomą karinę tarnybą: „Tai naudinga ir kariuomenei ir visuomenei. Kariuomenė kasmet gauna naujų vyrų, ir kai kurie iš jų ten pasilieka ir tampa profesionaliais kariais. Visuomenė tuo tarpu gauna tuos jaunus vyrus, kurie dėl moralinių įsitikinimų atsisako tarnauti kariuomenėje. Tokie yra įtraukiami į Vokietijos ekonomikos išsiplėtusią socialinę tarnybą,

los kryptis“. Čia yra taip pat teigiama, kad simpoziumo plenariniai posėdžiai bus skiriami labai plačiai auditorijai ir dar pridėdama: „Bendradarbiauti rengiant XIII Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą bei turtinti jo programą kviečiami verslininkai, mokslo ir studijų institucijos, meno kolektyvai bei kūrybinės organizacijos“.

„*Mokslo Lietuvos*“ laikraščio vyr. redaktorius Gediminas Zemlickas paskelbė savo paskelbimą su šio simpoziumo Tarybos pirm., Lietuvos Mokslų Akademijos prezidentu akademiku Zenonu R. Rudziku.

Čia pokalbininkas pasisakė, kad jam anksčiau yra tekę dalyvauti dvejuose tokiuose simpoziumuose – X-jame Čikagoje (1997 m.) ir XI-ajame (2000 m.) Lietuvoje.

Šio pokalbio metu išryškėjo, kad šis mokslininkas yra į Sibirą ištremtų tėvų vaikas, vid. mokyklą baigęs Rusijoje, Tomsko srityje. Z.R. Rudzikas taip pat išdėstė savo mintis apie Čikagoje vykusį simpoziumą, pami-

(Nukelta į 11 psl.)

kurioje, augant žmogaus amžiaus vidurkiui, yra visuomet pakankamai darbų“.

Dauguma vokiečių suprantą karinę prievolę kaip gerą būdą demokratizuoti kariuomenę, ir neleisti ją valdyti generolams. Pagal viešąją nuomonę Vokietijoje, galimybė, kad politikai gali kraštą įvelti į karą, yra didesnė, turint savanorišką profesionalią kariuomenę. Juk ar ne taip atsitiko ir Amerikoje? Gal todėl Vokietijoje, kuri nekariauja, dar ir šiandien liko galiojantis privalomos karinės tarnybos įstatymas, tuo tarpu kai Amerika, gerokai įklimpusi Irake, stengiasi iš ten išbristi nesugrąžinus privalomos karo tarnybos.

2005 m.

VASARIO 6 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos blynų priešpiečiai, parapijos salėje.

BALANDŽIO 3 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽES 8 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽES 30 d. 8:30 v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 19 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val. Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.

RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vysesnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratoros mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. Dirvai tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – Dirvos leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m. gegužės 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už Dirvą metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai Dirvos skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių, (JAV ar Kanadoje) kurie Dirvos neskaityt, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime Dirvą kuri laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų Dirvos skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime Dirvos tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą Dirvos stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomojo adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Gerbiamas Pone Dirvos Redaktoriau!

Šventų Kalėdų proga, sveikinu Jus ir Jūsų DIRVOS bendradarbius, linkėdamas Jums sėkmės, kad DIRVA dar ilgus metus išsilaikytų nešdama šviesą užsienio tautiečiams. Dėkoju jums, kad DIRVA kas savaitę mane aplanko Schwetzingene.

Jūsų Kazys Bendoraitis, Schwetzingen, Vokietija

Gerb. Redakcijai,

Malonių Kalėdų švenčių ir kūrybingų ateinančių metų

Lietuvių rašytojų draugijos valdybos vardu Jums linki

Stasė Petersonienė, LR d-jos pirm., Čikaga,

Linkime visiems Dirvos darbuotojams linksmų Šv. Kalėdų ir dėkojame, kad pradžiuginate mūsų namus lietuvišku žodžiu.

Mrs. ir Mr. Lee, Florida

Gerbiamą Dirvos Redakciją,

Illinois lietuvių respublikonų valdyba sveikina Jūsų visą redakcinį štabą ir Jūsų skaitytojus ir linki Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų.

Dirvos redakcijai linkime tolimesnės sėkmės ir ištvermės gražiai informuojant lietuvių visuomenę.

Anatolijus Milunas, Pirmininkas

Illinois Lietuvių Respublikonų Lyga

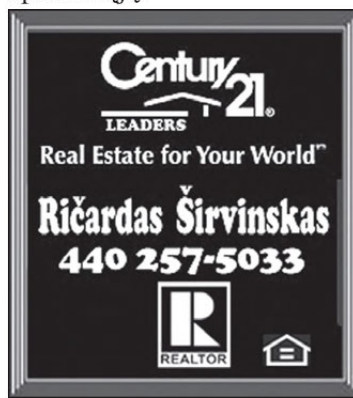
Gerb. Redaktoriau,

Šis mano straipsnelis bus šimet jau paskutinis. Šia proga noriu Jums palinkėti gražių šv. Kalėdų ir laimingų bei darbinių Naujųjų 2005 metų.

Aleksas Vitkus

BALTIJOS TYRIMAI: POŽIŪRIS Į VISUOMENĖS VEIKĖJUS

Vilnius, gruodžio 23 d. (ELTA). 2004 metų gruodžio mėnesį palankiausiai Lietuvos gyventojai vertino Valdą Adamkų - 70 proc., Viliją Blinkevičiūtę - 68 proc., Vytautą Grigaravičių - 63 proc., Viktorą Uspaskichą - 63 proc. ir Petrą Auštrevičių - 58 procentai. Viešosios nuomonės tyrimo duomenimis, iš 24 vertinimui pateiktų visuomenės vadovų nepalankiausiai apklausos dalyviai vertino Vytautą Landsbergį - 72 proc., Rolandą Pakšą - 62 proc., Artūrą Zuoką - 56 proc., Andrių Kubilių - 55 proc. bei Rolandą Pavilionį - 51 proc. apklaustųjų.

(Atkelta iš 9 psl.)

KNYGA APIE...

Knygos paskutiniuose puslapiuose išvardinti gausūs aukotojai ir prenumeratoriai. Daugiausia pinigų paskyrė Lietuvos fondas (24,000 dol.) 8 įstaigos ar asmenys paskyrė nuo 1 iki 3 tūkstančių dolerių. Keli šimtai aukotojų knygos leidybai davė mažesnes sumas.

Šis leidinys yra kietais viršeliais, gausiai iliustruotas. Spausdino UAB "Lietuvos spauda" Vilniuje.

Edvardas Šulaitis

LIBERALŲ DEMOKRATŲ PARTIJA

Gedimino pr.10/1, Vilnius, tel./fax. 8 5 2691618

PRANEŠIMAS SPAUDAI
2004 12 21

“Mažeikių nafta” turi būti išsaugota Lietuvai

Liberalų demokratų partijai didelį susirūpinimą kelia pastarųjų dienų įvykiai, susiję su “Jukos” kompanija bei su “Mažeikių nafta”.

Lietuvos Vyriausybė, gaudama iš “Mažeikių naftos” didžiulės pajamas, turi padaryti viską, kad valstybė šioje situacijoje nepatirtų jokių nuostolių.

Liberalai demokratai yra tvirtai įsitikinę, kad visi valdžios sprendimai turi remtis vieninteliu - naudos Lietuvos žmonėms - kriterijumi ir kreipiasi į valdančiąją daugumą bei Vyriausybę, kviesdama pasirinkti būtent šį kelią, apsaugant šalies interesus ir nekartoti 1999 metais padarytų klaidų.

Rolandas Pakšas

Liberalų demokratų partijos pirmininkas

(Atkelta iš 10 psl.)

XIII PASAULIO...

nėjo susitikimus bei pokalbius su vietos lietuviais. Jis tuo reikalu taip pasisakė:

“Suprantu, kad į Vakarus pasitraukę ir į JAV po karo atvykę lietuviai patyrė daug vargo, kad įsikūrė, prasigyveno, bet tai buvo savarankiškas jų pasirinkimas iš kelių blygybių. Mes Lietuvoje tokio pasirinki-

mo iš vis neturėjome.”

Tarybos pirmininkas taip pat pareiškė, kad laukia idėjų, pasiūlymų organizuojamo simpoziumo reikalu. “Į geras idėjas bus atsižvelgta”, - tikina jis.

Pasiūlymus galima siųsti pačiam pirmininkui el. paštu: rudzikas@julius.ktl.mii.lt arba pavaduotojui – gontis@ktl.mii.lt.

Edvardas Šulaitis

New Year's Eve Casino Bus Tour

2 days 1 night visit: Casino Niagara, Fallsview and Seneca Niagara Casinos Only \$109 pp
For reservations: Call Gerrie (216) 326-3900

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

